

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E

ERDŐ- ÉS FÖLDBIROKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK ÉS
ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

SZERKESZTŐ:

BEDŐ ALBERT.

FŐMUNKATÁRSÁK:

DIVALD ADOLF ÉS WAGNER KÁROLY.

TRÉNYHATODIK ÉVFOLYAM.

I—XII. FÜZET.

1877.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAPBAN.

Ára egy évre, azok számára, kik az Orsz. Erdészeti-Egyesületnek nem tagjai, 8 frt.
Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 150 frtot alapítottak, ingyen jár,
míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat
beküldése mellett ára csak 3 frt. Rendes tagoknak a 8 frt évdíj fejében szintén
ingyen küldetik meg.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

AK. 682

tételsz.

Csop. V

BUDAPESTEN, 1877.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMNYOMDÁBÓL.

Az „Erd. Lapok“ 1877. évfolyamának tartalma.

	Lap.
Előfizetési felhívás az „Erdészeti Lapok“ 1877. évi, vagyis, tizenhatodik évfolyamára	1
Tisza Lajos elnöki megnyitó beszéde az Orsz. Erdészeti-Egyesület 1876. évi rendes közgyűlésén	3
Egy érdekes ákác állab. Irta : Illés Nándor	10
Mi teendő az erdészeti szolgálathoz szükséges szakképzett műszaki segédzemélyzet nevelése érdekében. Irta : Fekete Lajos, erdőakadémiai tanár	13
A francia és német bodnárfa 1876-ik évi üzletmozgalma. Irta : Δ	32
Egyesületi közlemények. (Az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi december-hó 10., továbbá 1877. évi február-hó 4-én, márczius 15-én, 25-én, július 8-án és október 11-én tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve)	37, 174, 238, 466, 658
Az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyve. (Budapest, december 17-én)	44, 86
Csiráztatási kísérletek a tülevelűek magvaival. Közli : — sz. —	57
A fapiacról. Közli : <i>Bedő Albert</i>	61, 127, 191, 256, 323, 382, 446, 505, 564, 623, 672, 724
Elnöki felhívás az Orsz. Erdészeti-Egyesület t. tagjaihoz	65
Az államerdők 1877. évi költségvetése	66
Külö n f é l é k	66
Az Orsz. Erd.-Egyesület pénztáránál teljesített fizetések	67, 132, 197, 261, 327, 388, 449, 512, 568, 628, 681, 738
Szerkesztői üzenetek	71, 133, 198, 262, 328, 390, 450, 630, 740
Kiadói kérés	71
A múlt évi fagy hatása a selmeczi erdőakadémia tankerteiben tenyésztett fanemekre. Irta : Fekete Lajos, erdőakadémiai tanár.	73, 154
Kerüli-e az ákác a kötött agyagtalajt? Közli : Fuchs János, m. kir. erdőgyakornok	84
A székely mivelődési és közgazdasági egylet által a m. képviselőházhoz intézett kérelem az erdőtörvény ügyében	112
A vadászatügyi törvények módosítása	115
Tudósítás az Orsz. Erdészeti-Egyesület t. tagjaihoz	119
Hordódonga bevetele Triestbe és kivitele onnan az 1876. évben	120—121
Jegyzetek a lejárt vadászati évről. Közli : Puskás Pál	122
Külö n f é l é k : az erdőtörvényjavaslat, természetrajzi füzetek, gőzfűrés, halálozások és kinevezések	130—131
Az erdőtörvényjavaslat az Országos Erdészeti-Egyesület szövegezése szerint	137, 201, 265

	Lap.
Az alföldi ákáczosok fordaidejének kérdéséhez. Közli: Szabó Adolf, kir. katasteri ker. erdőbecslő felügyelő	151
Az eső eloszlása a föld felületén. Dr. Masch után Székely Mihály	169
Vadászati tárcza. Közli: Puskás Pál	177, 252
Szakirodalom. (Könyvbírálatok) <i>Bedő Albert</i> -től	183
Nagybánya égalj-viszonyai az 1876-ik év második felében. Közli: Mikó Béla, m. kir. vegyelemző	185
Szakkbéli levelezés. Közli: R. A.	190
Különfélék: „Növénytani Lapok“. Erdészeti tanszék a bonni egyetemen. Az elzasz-lotaringi erdészet köréből. Hol vásároljuk szakkönyveinket. Puskaadó	196—197
A cser-szömörcczéről. Közli: Illés Nándor	218
A Maroson gyakorolt tutajozás és ennek akadályai. Irta: B. S.	221
Az épületfa kérdése a fővárosban	231
A mezécs fenyők (Eucalyptus glob.) Közli: Balázs Pál	246
Könyvismertetés. Közli: Illés Nándor	250
Az aschaffenburgi erdészeti-tanintézet létkérdése (B.)	255
Különfélék: Fiume és Liverpool között egyenes hajózási összeköttetés. Csemete eladás Poroszországban. A horvát-szlavon erdészeti-egylet megalakult. Cservásár	259—260
Uj könyvek	260
Részvegyen-e a magyar erdészet a jövő évi párisi kiállításon? Irta: <i>Bedő Albert</i>	274
Az osztr. erdészeti congressus határozatai. Közli: Horváth Sándor	278
Válasz Illés Nándor urnak „Egy érdekes ákác állab“-ról szóló cikkére. Irta: Beauregard	283
Az Orsz. Erdészeti-Egyesület véleménye a fenyőszű irtása ügyében	293
Erdészeti észleletek Somogy megyéből. Irta: Szerémi	298
Az 1876. évi vadászidény a gödöllői kor. uradalmi erdőségekből. Közli: Kallina Károly, m. k. erdőmester	303
A múlt évi májusi fagy s következményei Máramarosban. Közli: Galántha Sándor	306
A közalapítványi erdők jövedelme	310
A gubacs keletkezéséről. Irta: Závodnik István, pagonyerdész	311
Az ideai szalonkavadászatok és a nagy kakas. Közli: Puskás Pál	316
Ujabb adat az ákácz talajjényéhez. Közli: B. Mednyánszky D.	319
Tenyésztési kísérletre kiosztott amerikai fagyagvak	320
Különfélék. Az Országos Erdészeti-Egyesület alapszabályai. Az erdőtörvényjavaslat. Külföldi erdészek kitüntetése. Változások az erdészeti szolgálat körében	326
Figyelmeztetés	328
Kiadói tudósítás	328, 390

	Lap.
Az Országos Erdészeti-Egyesület alapszabályai	329, 393
A tölgyekről. Irta: Pausinger József, m. k. központi erdőrendező	340, 412, 458
A porosz erdőtisztek díjazása. Közli: Matuskovics Béla . . .	349
Az ákác fordaidejének kérdéséhez. Közli: Illés Nándor . . .	354
Háborút a vaddisznók ellen! Közli Seide Gyula	361
Tudósítás	363
Ujabb adatok a közalapítványi erdők jóvedelmezőségéről . . .	365
A pinus pinasterről. Közli: Illés Nándor	371
A magyar koronához tartozó országok vámhivatalainál 1875-ben ki- és beszállított faanyagok. Közli: Bedő Albert	372
A cser-szömörzczéről. Közli: Illés Nándor	374
Az impregnált vasuti talpfák tartósságáról. Közli: H. S.	375
Dongaszállítmányok Triestből	376
Az erdészeti államvizsgák szabályozása. Közli: Bedő Albert . .	377
Bőr, bőripar és cser-mívelési anyagok nemzetközi kiállítása . . .	378
Cser eladások. Közli: Illés Nándor	379
Középfajd	379
Abies douglasii. Közli: Pausinger József	380
Szakirodalom	381
Különfélék. A párisi kiállítás. Erdészek a kiállítási országos központi bizottságban. Angol erdészeti lap. A fenyőszú (Bost. typ.) Erdősítés. Vadászati védegyelet. Erdészeti ösztöndíjak. Cserkéreg ügynökség. A cseh erdészeti-egylet. Halálozás. Változások az erdészeti szolgálat körében	386—388
A vasutak talpfa-szükséglete és ennek fedezete. Közli: Bedő Albert	404
Hivatalos intézkedés a fenyőszú irtása ügyében.	417
A török-meggy (sajmeggy, Prunus mahaleb L.) tenyésztése pipaszár-termelés céljából. Irta: Scherffel Róbert, Sopron város erdőmestere	421
Erdőóri iskola. Közli: Illés Nándor	428
A zalamegyei fenyvesek. Közli: Kabina János, m. k. kataszteri erdőbecslő	432
A francia államerdők 1877. évi költségvetése. Közli: (B.) . . .	435
Adat a magyarországi erdők XVI-ik századbéli kezeléséhez. Közli: Szerémi	436
Elnöki felhívás a Deák Ferencz alapítvány ügyében	439
Magasan repülő áskák. Közli: Dezső Zsigmond, m. kir. erdőgyakornok	440
Az erdőtörvényjavaslat. Közli: B.	441
A besztercebányai m. k. gőzfűrés. Közli: (B.)	443
Figyelmeztetés a párisi kiállítás ügyében. Közli: Bedő Albert .	445

Különfélék. A selmeczi erdőakadémia növendékei. A folyamatban lévő földadó szabályozás. A Deák Ferencz alapítvány.	
A folyó évi udvari vadászatok Neubergben. Halálozások.	
Változások az erdészeti szolgálat körében. Ősztündíjak	448-449
Beküldött új könyvek	449, 626
Mikor és mely időre készíttessenek a favágatási tervek? Irta:	
Klein Ödön	453
A füvek és fák harca. Irta: Illés Nándor	475
A cserszömörzczéről. Közli: Tános Pál	486
Az erdészeti államvizsgák szabályozása. Közli: <i>Bedő Albert</i>	493
Magyarország erdészeti statistikájának legfőbb tétele. Közli:	
Székely	504
Különfélék. Jó vásár. Cserkivitel	510
Az Országos Erdészeti-Egyesület által az erdészeti magyar irodalom céljaira létesített DEÁK FERENCZ alapítvány számára tett önkéntes adományok	511, 567, 627, 678, 731
A magyarhoni épületfák ruganyossága- és szilárdságának kipuhatólása. Irta: Nikel Zsigmond, erdőakadémiai tanár	513, 576
A cs. k. szab. osztr. államvaspálya-társaság krassómegyei erdősegei	521
Tőzsdei szabályjavaslat a tölgykéreg szállítására. Közli: E.	531
Még valami a múlt évi májusi fagyról. Közli: Fekete Lajos, erdőakadémiai tanár	534
A kaliforniai vörösfű (Redwoodtree, Sequoia sempervirens). Közli:	
Molitor Ágoston, kataszteri erdőbecslő felügyelő	537
Erdészeti jegyzetek Nizzáról. Irta: Forberger János, m. kir. erdőrendező	540, 594
Az erdőőri szakiskola kérdéséhez. Közli: Hárvich Ernő	549
A csálai kincstári erdőgondnokság tölgyeseinek száradásáról. Közli:	
Rochel Károly, okleveles erdőész	553
Az erdőőrök szakvizsgálója tárgyában kiadott hivatalos rendelet	556
Vadászati tudósítás. Közli: Egerváry Gyula	559
Különfélék. Az erdészeti államvizsgák. Kenőcs rovarok ellen.	
Hiuzok	566—567
Tenyésztési kísérletek amerikai famagvakkal Selmecezen, Ungvárt és Báltaszéken. Közlik: Fekete L., Ruttner A. és	
Ihrig Vilmos	569, 712
A katasteri erdőbecslési utasítás kiegészítése	592
Hernyók és azok irtása a gödöllői korona uradalomhoz tartozó lomberdőségekben. Közli: Kallina Károly, erdőmester	604
Hernyófalás a Dunántúl. Közli: Dufek Elek, pagonyerdész	609
A fa tartósság tételéről. Irta: Stollár Gyula	611
Az erdészeti államvizsgák ez évi megtartása iránt kiadott hivatalos rendelet	616

	Lap.
Hivatalos hirdetés az „erdőőrök szakvizsgálója ügyében“	618
Az erdőakadémikusok egyenruhája. Közli a szerkesztőség	619
Szabkbeli tudósítás Aradmegyéből. Közli: Már, erdész	621
Különfélék. Az erdőtörvényjavaslat. Az erdészeti államvizsgák. Az Országos Erdészeti-Egyesület. Kitüntetés. Változások az erdészeti szolgálat körében. Sajtó alatt van. Magasan repülő áskák	624—626
Az Országos Erdészeti Egyesület véleménye a fenyőszú (Bostrichus typographus, L.) ártalmasságáról	631
A cserkéreg és tölgyemelés nemzetközi kiállítása Berlinben. Közli: Engel D. F., fakereskedő	634, 713
A karánsebesi m. k. erdőhivatal, illetőleg a fölözlatott román- bánáti határfőrezred erdeinek leírása. Irta: Pulverma- cher Gusztáv, m. k. erdőrendező főerdész	639, 695
Még egyszer a cserszömörceéről. Közli: Illés Nándor, erdőmester	651
A vaddisznó-állomány sikeres apasztásának ideje és módja. Közli: Sztokosza Ignác, m. k. erdőakadémiai erdővéd	654
Vadászatok. Közlik: Egerváry Gyula és Lehoczky Tivadar	664
Meghívó az Orsz. Erdészeti Egyesület f. é. rendes közgyűlésére	672
Sürgős figyelmeztetés	676
Különfélék. A nagyváradi görögkatholikus püspökség erdősege A gödöllői szarvasvadászatok. Tűzkár	677—678
Előfizetési felhívás az „Erdészeti Lapok“ 1878. évi, vagy tizen- hetedik évfolyamára	683
Miként kezeljük a bükkal és gyertyánnal elegyült tölgyeseket. Irta: Fekete Lajos	685
Tőzsdei szabály a tölgy- és lúczkéreg szállítására	690
Erdészetünk képviseltetése a jövő évi párisi világkiállításon Közli: Székely Mihály, a magyar orsz. központi bizottság erdő- szeti előadója	709
Az idej erdészeti államvizsgák. Közli: Bedő Albert	718
A rovarkárokról. Közli: Szabó Adolf, kir. katást. erdőbecslő- felügyelő	721
Erdőri szakvizsgák. Közlik: H. S. és Haske E.	722
Az erdőőrök szakképzése	723
A m. k. államerdők 1878. évi költségvetése	726
Tudósítás az Orsz. Erdészeti-Egyesület t. tagjaihoz	727
Különfélék. A sikárfű. A törvényjavaslat. Erdészeti ösztöndíj. Az erdészeti előadások a m. k. műegyetemen. Kitüntetés. Tűz- kár. Madarászat betiltása. Halálozás. Az erdőszöndvédek száma Selmecezen. Változások az erd. szolgálat körében 728—730	728—730
Szakirodalom	730
Beküldött új könyvek	730
Az Országos Erdészeti-Egyesület tagjai 1877. évben	740

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenhatodik évfolyam.

I. füzet.

Január 1877.

Előfizetési díj egy évre : azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek“ nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy érdíj beküldése mellett csak 3 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, Pest, Hold- és Gyapju-utca sarkán II. em. — A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

Előfizetési felhívás

az

„ERDÉSZETI LAPOK“

1877. évi, vagyis

tizenhatodik évfolyamára.

Lapunk jelen füzeté annak 16-ik évfolyamát nyitja meg. Az elmúlt másfél évtized kétségkívül oly hosszú idő, melyet hazai szaklapjaink közül igen kevés mutathat fel, s hogy ez nekünk is lehetségessé vált, azt a szerkesztők és kiadók kitartása mellett erdészeti szakunk hiveinek és erdőbirtosaink azon ügybuzgó tagjainak köszönhetjük, kik honfiúi érzelmeikből is kifolyólag Magyarországra nézve hasznosnak és szükségésnek ismerék, a meglévő szakközlöny fenntartását szellemileg és anyagilag támogatni.

Az eddigiek és már a folyó évben is nyilvánult újabb pártolás alapján teljes bizalommal nézünk a jövő elébe, és jó reménnyel hisszük, hogy nem csak eddigi hiveinkkel találkozunk

a beállott új évben, hanem sikerül közlőnyünk olvasóiul az erdészeti szaktéren működő férfiakat és erdőbirtokosokat egyáltalában és annál biztosabban megnyerni, mert nem kételkedünk abban, hogy közlőnyünk beltartalma ezután is olyan lesz, mely úgy a szaktudomány, mint a gazdasági kezelés és az értékesítés szempontjából teendő igényeket kielégítendi.

A „Erdészeti Lapok“ iránya az „Országos Erdészeti Egyesület“ által is kitűzött céloknak megfelelőleg jövőre is az eddigi marad, s midőn egyfelől a hazai erdőtisztek és erdőbirtokosok elfogulatlan tanácsadója kíván lenni, másfelől azt sem mulasztandja el, hogy erdőségeink összes érdekei felett őrködjék.

A faüzlet forgalmáról és a faárak állásáról, mint eddig, úgy ezután is, rendes tudósításokat fogunk adni.

Az „Erdészeti Lapok“ havi füzetekben jelennek meg legalább 3—4 nyomtatott iven, szakbeli hirdetéseket is tartalmazó külön színes boríték alatt, rajzokkal és szükség szerint külön mellékletekkel. Előfizetési ár egy évre 8 frt. Azok, kik az „Országos Erdészeti Egyesület“ tagjai, vagy azokká lesznek, az évi 5 frt tagsági díjon, vagy alapítványi kamaton kívül a lap egész évi folyamáért külön csak 3 frtot fizetnek. A ki eddig nem volt az egyesületnek tagja, de a lapokat mint olyan kívánná járattani, kéretik e szándékát az összesen 8 frtot tevő tagsági- és lapdíjnak befizetése mellett, az egyesülethez intézendő levél útján kijelenteni.

Az előfizetések legzélszerűbben *postautalvány* által „Az Országos Erdészeti Egyesület pénztárához Budapestre“ (Pest, Lipótváros, hold-utcza, 9. szám, II. em.) intézendők.

Budapest, 1877. január-hó 10-én.

Az „Országos Erdészeti Egyesület“,

mint kiadó

Bedő Albert,

szerkesztő.

Tisza Lajos elnöki beszéde

az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi rendes közgyűlésén.

Budapest, december-hó 17-én.

T. közgyűlés!

Midőn örömmel üdvözölném a közczélu munkásság teljesítésére egybegyült egyesületi tagokat, megragadom az először kínálkozó alkalmat, hogy köszönetet mondjak az Országos Erdészeti-Egyesületnek azon bizalomért, melylyel engem a múlt közgyűlésen távollétemben megtisztelt, elnökévé megválasztott. Bizonyoságot tesz ez arról, hogy az igen tisztelt egyesület felismerete bennem azon érdeklődést, melylyel hazai erdészetünk iránt viseltetem. És ha az eredmény, a siker, meg fog felelni az ügy iránt való érdeklődésemnek, a tagok eddig tanusított kitartó akarátának s munkakészségének, akkor ez egyesület szépen megindult fejlődésének gyarapodása, az egyesület továbbvirágása, biztosítottnak tekinthető.

Engedjék meg önök, hogy ma, midőn — először van szerencsém önök között mint az egyesület elnöke megjelenni — egy rövid visszapillantást vessek a hazai erdészetünk érdekében eddig történetekre.

Már apáink fölismerték azon nemzetgazdászati kincset, mely hazánk erdeiben rejlik, s annak védelmére nem egy, az akkori idők kívánalmainak megfelelő törvényt alkottak így 1790—1-ben, 1807-ben 1840. és 1844-ben stb.

Majd midőn mindinkább tért nyert annak érzete, hogy a közügyeknek a törvényhozás mellett — egyesületi téren való — fejlesztése mulhatlan szükség, az 1839-ik évben az országos magyar gazdasági egyesület megalakult. Ez, kitűzött céljai és teendői közé szintén fölvette az ország erdészeti érdekeinek megóvását, fejlesztését és szellemi művelését, s

„Hivatalos közlönyé“-ben tért nyitott a hazai erdészeti irodalom gyér termékeinek.

Lehet mondani, hogy egyesületi téren az országos gazdasági egyesület volt a fejlődő hazai erdészet bölcsője.

Alig egy évtized alatt azonban érezhetővé kezdett válni, hogy hazai erdészetünk sokkal fontosabb nemzetgazdasági tényező, semmint érdekeinek önálló szakképviseltetését huzamosan nélkülözhetné.

Ezen szükség érzete hozta létre 1851-ben az ugynevezett Magyar erdészeti egyesületet.

A mag elhullott, de rideg földbe esett — csak kényszeredetten csirázott — s a satnya hajtás mostoha légkörben, idegenszerű növénynyé szándékoltatott felneveltetni. Nem csoda, ha meddő maradt.

Nem lehet nekünk elég elismeréssel emlékezni meg azon fáradhatlan buzgalmu szakfériakról, kik a már-már végpusztulásnak indult csemetét termékeny földbe átültették, felhasználva a politikai légkör változását, annak számára gyöngéd ápoló kezeket szereztek, érdeklődést keltettek iránta a magyar körökben, s lehetővé tették, hogy az ország fővárosában gyökeret verjen; övék első helyen az érdem, hogy az ma már egy életerős fiatallá nőtte ki magát, mely évente gazdagabb lombot hajt — terebélyesedik — s ha gondozásunkat tőle továbbra sem vonjuk meg, idővel gazdag gyümölcsözéssel hálálandja meg fáradozásunkat.

Épen tíz éve annak most, hogy ezen hazai erdészetünkre korszakot képező mozzanat folytán 1866-ban az Országos magyar Erdészeti-Egyesület székhelyével Budapesten megalakult. És midőn munkásságát 1866. december 9-én megkezdé, főtörekvése vala a szellemi munkatőke egyidejű biztosítása mellett az állandó fennállhatáshoz szükséges anyagi eszközök biztosítása. Tőkevagyon, kivéve a multból ájtött követeléseket

alig fedező pár száz frtot, nem volt, föladatul kellett tehát tekinteni azt, hogy alaptőke képeztessek, mely jó és rossz időben egyaránt állandó és biztos jövedelmi forrást képezzen. Hivatali elődöm, Keglevich Béla gróf elismeréssel említenő buzgalmának, s az egyesület több lelkes tagjának sikerült a közfigyelmet egyesületünk irányába megnyerni, s midőn hazai erdőbirtokosaink és a szakférfiak zálogát látták annak, hogy jó célra tett áldozataik kétségtelenül a magyar kulturális érdekek szolgálatára fordíthatnak, nem késtek egyesületünk jövőjét alapítványokkal biztosítani, valamint hova tovább hajlandóbbakká lettek azok is évdíjas rendes tagjaink körébe sorakozni, kiket valódi hazafias érzelem vezetett arra, hogy hazánk erdőgazdaságának ügyét szellemi és anyagi gyámolításukkal segítsék elő.

Egyesületünk pénztári számadásait vizsgálva, örömmel szerezhettünk meggyőződést a vagyoni állapot kedvező fejlődéséről. Csalhatatlan bizonyítéka ennek, hogy már 1867-ben a tőkevagyon 17.469 forintot tett, 1871-ben pedig már 43.692 frtra és 1875-ben, midőn az egyesület elnökségét átvettem, az „Erdészeti Lapokba“ fektetett 6000 forinton kívül 47.272 frtra rugott, míg a t. közgyűlésnek fölülvizsgálat végett most bemutatott számadás vizsgálat szerint folyó évi május hó 25-én 57.800 forintból állott.

Tagadhatatlan, hogy az önálló vagyonszerzés az ily közhasznu avagy tudományos intézetre nézve nem öncél, de szellemi munkásságának állandó biztosítására mellőzhetetlen eszköz. És épen azért helyeslésünkkel kell hogy találkozzék az egyesület lefolyt évtizedes működésében azon kiváló gondozással ápoltt törekvés, mely a jövő anyagi érdekeinek minden részről helyesléssel találkozott biztosítására irányult és a melynek köszönhetjük ma azt, hogy az Országos Erdészeti-Egyesület vagyoni állapota máig oda fejlődött, hogy e részben

az egyesület jövőjét biztosítottnak tekinthetjük. És ha eddig azon közgyűlési határozatnak, hogy egyesületünk vagyonának ingatlanokba elhelyezése szempontjából, az egyesület saját házat szerezzen, meg nem felelhettünk; ennek oka részint a fővárosi ingatlanok árának magasságában, részint azon körülményben keresendő: hogy az összes tőkének ily módon való lekötése lehetlenné tette volna az egyesület kitűzött szellemi céljaira bármit is fordíthatni, míg ezen határozat kivételének elhalasztásával a lefolyt évtized alatt míg egyfelől anyagi tekintetben örvendetes eredményt mutathat fel, addig másfelől szellemi tekintetben is megtörtént az, mit az egyesülettől anyagi körülményeihez arányban várni lehetett. Meggyőződésem szerint várunk kell tehát azon üdvös eszme létesítésével mindaddig, míg tőkevagyonunk még tetemesebb összegre fog emelkedni.

Az erdészeti szakismereteknek magyar nyelven való terjesztése s magának az erdészeti tudományoknak anyanyelvünkön való művelése érdekében nem csekély tevékenységet fejtett ki az egyesület. Az egyesület kiadásában jelent meg az első erdőművelési önálló szakmunka az Illés Nándor tagtársunk által írt „Erdőtenyésztéstan“; valamint az egyesület által kitűzött pályadíjak hozták létre az alsóbbrendű műszaki segédzsemet és a nép számára Bedő Albert által írt „Erdőőr“, s az Illés Nándor és Fekete Lajos urak által együttesen írt „Közerdész“ című műveket, melyek kétségkívül nem kevés befolyással bírnak arra, hogy a magyar népnek épen azon tagjai ismerhessék fel az erdők becsét és okszerű kezelési módját, kik annak ápolására hivatvák, vagy annak kebelén élnek.

Addig, míg az egyesület által képviselt erdőgazdasági érdekek hathatósab előmozdítása végett az „Erdészeti Lapok“ saját tulajdonunkba jöhettek, habár csekély, de erőnktől telhető anyagi segélylyel járultunk ezen lapok kiadási költségei-

hez, míg 1873-ban azok tulajdonjogának megszerzésére 6000 forintot fordítottunk, s ez idő óta említett közlönyünk hasábjain szintén fokozott munkásságot fejtünk ki erdőgazdaságunk érdekei megóvása körül. Az erdészeti szakismeret terjesztésének, s az erdészet iránti érdeklődés felköltésének egyik hatóságos eszköze volt azon gyakorlat, hogy az egyesület közgyűléseit rendszeresen az ország egyik vagy másik erdőgazdag vidékén tartotta meg.

Az ily közgyűléseinken tárgyalt erdészeti szakkérdések és a helyi erdőgazdasági szemlék nem kis mértékben szolgáltak úgy az eszmék kölcsönös tisztázására, mint az ismeretek és tapasztalatok öregbitésére. Ily közgyűléseken többször nyílt alkalom magának a gazdaság gyakorlati kezelésének szempontjából is messze kiható hasznos szakvéleményt adni egyes vidékek tisztelt közönségének, mint ez péld. Debreczen és Kassa városaiban történt.

S ha a jelen esetben eltértünk ezen üdvös gyakorlattól, annak csakis a titkári jelentésben bővebben kifejtett kényszerűség az oka. Nem mulasztotta el az egyesület ugyanezen idő alatt az erdőtörvény létrejövetele érdekében is megtenni mindazt, mi módjában állott. Már 1868-ban az országos magyar gazdasági egyesülettel együtt beterveztett a m. k. földmívelési ministeriumhoz egy erdőtörvényjavaslatot, mely, hogy eddig törvénynyé nem lehetett, habár a kormány azt folyton figyelmére méltatta, más sürgősebb természetű teendők előtérbe lépésének kell tulajdonitanunk. Ezt illetőleg azonban kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy a törvényjavaslat, miként erről már a t. tagtársak is tudomással birnak, a földmívelési ministerium kívánságára, az egyesület részéről ez évben újra átdolgoztatott, s most egy, a földmívelési ministerium által alakított szakbizottság által tárgyalatik, s remélhetőleg rövid idő alatt a törvényhozás elé terjesztetik.

A vadászati törvényjavaslat készítése szintén egyik tárgyat képezé egyesületünk munkásságának, s bár később a mi tervezetünknek nem egészen megfelelő értelemben hozatott is meg a vadászati törvény, mindazonáltal tagadhatatlan, hogy az vadászati viszonyaink javítására jótékony befolyással volt.

Tanáccsal vagy véleménynyel szolgáltunk mindezek mellett mindannyiszor, mikor felkerestek úgy a királyi kormány-
nak, mint egyes erdőbirtokosoknak.

A lefolyt tíz év nevezetesebb mozzanatainak felemlítése után, midőn megjegyezném, hogy az utolsó közgyűlés óta a választmány által tett intézkedések rövid foglalatja az egyesületi titkár részéről fog előadatni, át kell térnem azon tárgyakra, melyekkel jelen közgyűlésünk munkálkodása alapján az új évtizedet megkezdendők leszünk.

Azon teendőkön kívül, melyek az alapszabályok 19. §-ában a rendes közgyűléseknek, hogy mondjam köteles tárgyat képezik, első helyen kell megemlítenem az alapszabályok módosítását, melyet a 10 évi működés alatt szerzett tapasztalat tett szükségessé, s melyet már a Kalocsán tartott egyesületi közgyűlés is elrendelt.

Az alapszabályok módosításával kapcsolatban terjesztetik elő az igazgató választmány részéről azon egyfelől hazafiai kegyeletes érzésből eredő és másfelől az egyesület szellemi működésének állandó biztosítását célzó javaslat, mely a „Deák Ferencz alapítvány“ czime alatt 10.000 frt tőke létesítését ajánlja azon rendeltetéssel, hogy annak évi kamatja erdészeti irodalmi pályadíjakra, esetleg az egyesület szakközlönyébe felveendő jelesebb munkák jutalmazására fordíttassék. Nem kételkedvén abban, hogy a t. közgyűlés e javaslatot helyesnek ismerve, elfogadja, bátran el merem mondani, hogy a megjelölt alapítvány létesítése nem csak a múlt évtized munkásságának képezi dicső befejezését, de a mai gyü-

léssel elkezdődő új évtized működésének is fényes emlékü megörökítése leend.

A megállapítás végett előterjesztett jövő évi költségvetést azon kijelentéssel bocsáthatom a t. közgyűlés tárgyalása alá, hogy az az eddigi tényleges viszonyok alapján és mérsékelt számítással készítettett, s hogy pénztári viszonyaink örvendetes javulásáról tanuskodik.

Jelen közgyűlésünk tanácskozásának másik fontos tárgyát képezi az erdők tiszta jövedelmének megadóztatása ügyében a katasteri erdőbecslők részére kiadott ministeri utasítás fölötti véleménynyilvánítás. Bármennyire meglegyünk is arról győződve, hogy alkotmányos kormányunknak nincs céljában a földbirtok aránytalan megterhelhetése, sőt hogy a folyamatban lévő földadósorozati munkálatok inkább az adótehernek épen arányos megosztását célozzák: igazgató válaszmányunk a kérdést még is oly közérdekűnek és az egyesület hivatásával annyira összetartozandónak vélte, miszerint nem teheté azt, hogy a közgyűlésnek a kiadott utasítás fölötti illetékes nézetnyilvánításra alkalmat ne nyújtson.

Fontosabb teendőink egyike a műszaki szolgálatra szükséges szakszemélyzet mikénti nevelésének kérdése. Ez ügy hazánkra nézve az összes hazai erdőállomány okszerű kezelése érdekében kiváló horderővel bír, és pedig nemcsak azért, mert a nagyobb erdőbirtokosoknál követendő intenzivebb gazdálkodás akadálytalan működhetésére nélkülözhetlen a kellő szakismerettel bíró segéd személyzet, hanem azért is, mert Magyarországon igen jelentékeny a kisebb terjedelmű erdőket bíró községek és kisbirtokosok száma, kik magasabb szakképzettségű erdészeket nem tarthatnak, de a kiknek kisterjedelmű erdőbirtokát, a kisebb körű, de kellő szaknevelés és más nagyobb erdőgazdaságokban nyerhető tapasztalatok megszerzése után az ilyen kevesebb fizetést igénylő és kisebb

munkakörre alkalmas egyének is, az erdőtörvény létrejötte által biztosított felügyelet alatt, jó sikerrel kezelhetik.

Az igazgató választmány kiegészítése, illetőleg az alelnöki tisztség betöltése és egy választmányi tag megválasztása szintén mostani teendőink közé tartozik. Megvagyok győződve, hogy a t. közgyűlés kitüntető bizalmával azon férfiakat fogja megtisztelni, kikben az egyesületi igazgatás számára avatott ismeretű ügybuzgó tagokat nyerhetünk.

Midőn végül az előttünk lévő tárgysorozatba felvett ügyeknek higgadt elintézését a t. közgyűlés figyelmébe ajánlva, a közgyűlést ezennel megnyitom : a t. tagtársakat egyszersmind felkérem, hogy a sorban előveendő kérdések minél alaposabb megoldásához ismert ügybuzgóságukkal és tapasztalt szakismeretükkel hozzájárulni sziveskedjenek.

Egy érdekes ákácz állab.

Irta : Illés Nándor.

1872-ben a földmivelési ministerium dotációja segédelmével tanulmányi utazást tettem a magyar Alföldön, s ez alkalmammal a Coburg herceg birtokát képező vacsi pusztán egy oly ákáczállabbal ismerkedtem meg, a mely a magyar erdészre nézve kiváló érdekléssel bírt. A napokban ismét megfordulván a pusztán, ohajtottam a kedves erdőt viszont láthatni; de fájdalom, az már nem létezik többé : egy vandál erdész három év előtt levágatta szőlőkarónak. Ez annál nagyobb bűn volt, mert a magyar erdészeti érdekekben kértem volt őt, kimélné meg ezen állabot, mert hozzá fogható aligha akad még más az Alföldön, pedig rajta az ákácz termési viszonyai igen jól tanulmányozhatók. A nagylelkű birtokos bizonyára szintugy fájlalni fogja e vandalismust, ha tudomására fog jutni, mint

magunk. Kérjük a magyar birtokosokat és szaktársainkat a síkföldön, ha netán ily ákáczállabban birnak, vagy olyanról tudnak, arról e lapok szerkesztőségét tudósítani sziveskedjenek.

A p.-vacsai ákác állab 1872-ben volt 34 éves, tehát valószínűleg egyike Magyarországnak legidősebb ákáczállabainak. Származására nézve soros ültetés útján telepített csonkültetés. A zárlat tökéletes, melynek következtében alatta a legkisebb fűszál sem volt látható, talaja üde, futóhomok, mely a lombkorhadéktól több hüvelyknyire televényes. A fák karcsuk, nyulánakak, hosszuk; a fatömeg, növedék jelentékeny. Az $1/4$ cat. holdon vett próba eredményei következők voltak:

főállab:

mellék állab:

mellmagasságban mérve:

3'' vastag fa	5,	1—2'' vastag fa	91,
4'' " "	28,	3—4'' " "	87,
5'' " "	53,	5—6'' " "	15,
6'' " "	49,	összesen . 193 fa.	
7'' " "	28,		
8'' " "	26,		
9'' " "	10,		
10'' " "	3,		
11'' " "	1,		
12'' " "	2,		

összesen . 205 fa.

A főállab mintatörzsének vastagsága $6\frac{1}{4}$ ''

magassága 65'

köbtartalma $6\cdot5^c$

A törzs $8\frac{1}{2}$ öl magasságig ágtalan, s ott még $3\frac{1}{4}$ '' vastag volt.

A holdankénti fatömeg 53 normál öl, vagy 80^c tömtartalma $66\cdot6$ bécsi öl, vagy $226\cdot4$ méter.

Átlagnövedék 1·5 normál öl, vagy 1·95 bécsi öl, vagy 6·6 méter kat. holdanként.

Mellékállab, vagyis elnyomott fák tömege holdanként 18 normál vagy 23 bécsi öl, tehát 78^m.

A fönnebbi próba alapján közlöm a következő termés-táblát, a mely valószínűleg a legjobb termőhelyet képviseli.

Ákác szálerdő terméstáblája.

Kor	Fatömeg	Folyó-	Átlag-
		n ö v e d é k	
év	kat. holdon normál öl		
10	10	1·2	1·00
	16		1·07
20	22	1·6	1·10
	30		1·20
30	40	2·0	1·36
	50		1·40

Ha fönnebbi terméstáblát az „Erdészeti segédtáblák“-ban közlöttékkel összehasonlítjuk, azt tapasztaljuk, hogy csak a fenyvek I-ső termőhely osztályai közelítik meg az ákác szálerdő fatömegét, s egyedül a *larix europaea* haladja túl; továbbá pedig azt látjuk, hogy a folyó növedék még mindig tetemesen emelkedvén és nagyobb lévén az átlagnövedéknél, az erdő növekvési maximumát el nem érte, s tehát az ákác tömegtermelésre irányulható fordájának biztos meghatározására még eddig nem vagyunk képesek.

Téves és károsnak tartom tehát némelyek azon állítását, hogy az ákác rövid vágásforgást tűr meg.

Részemről mindazok után a mit az ákácról tudok, azon véleményt bátorodom kockáztatni, hogy az átlagnövedék culminációja meglehetősen meg fog egyezni a *pinus sylvestris*-sel, s tehát az átlagos-vághatási kor, tekintettel a legnagyobb

fatömegre, szintén a 60—80 évek közé fog esni, sőt igen kedvező talajon 100 évre is föl fog emelkedhetni, a midőn azonban szintugy mint a tölgnél és pinusoknál az öngyérülés következményeire tekintettel kellend majd lenni.

Ha ezen föltevéseim helyesek, mire a termési tábla növedékmenete és a két növedék egymáshoz viszonya, s azonkívül a látott vastag ákácok növéseinek erőteljessége följositanak: nem lehet eléggé rosszalni azon erdészek és mezőgazdák eljárását, kik ákáczállabaik levágásával várni nem tudnak. Ha valaki kényszerüségből taroltatja le ákáczültetvényét idő előtt, pl. faszegény vidéken, az menthető; de ha különben van fa elég, mint ez a bevezetésben említett esetben is volt, akkor vagy tudatlanság, vagy meggondolatlanságnak róható föl az ily cselekmény.

Mi teendő az erdészeti szolgálathoz szükséges szak-képzett műszaki segéd személyzet nevelése érdekében?

Irtta: F e k e t e Lajos, erdőakadémiai tanár.

(Előadatott az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi közgyűlésén).

Ezen, az „Országos Erdészeti-Egyesület“ folyó évi közgyűlésére kitűzött kérdésre nézeteimet következőkben kívánom kifejezni:

Azt hiszem, hogy Magyarország tiz millió katasztrális holdat jóval meghaladó erdőterületének megvédésére és műszaki kezelésénél való segédkezésre legalább 10.000 erdőőr szükséges, és van is valószínűleg, különböző nevezetek alatt működésben; kik, ha átlag 30 évet szolgálnak, a mi ugyhiszem igen magasan van felvéve, akkor évenként 300-nál több erdővéd vétetik fel szolgálatba.

Ezen tágabb értelemben vett erdőőröknek azonban csak nagyon kis részéről mondhatjuk el, hogy szakképzett műszaki segédszemélyek.

Az erdőortól — úgy vélem — meg kell kívánnunk, hogy:

a) Értsen és vezetni tudjon az erdőkertekben és ertvényezésnél minden talajmegdolgozási, vetési, ültetési és ápolási munkát, s azokban a munkásoknak szabatos utasítást tudjon adni. Ismernie kell az erdőfelújítás módjait a különböző üzemmódok mellett, mert a felújításokkal elválaszthatatlan kapcsolatban lévő vágási és ertési munkák közvetlen az ő felügyelete alatt történnek, és terjedelmes gazdaságnál gyakran lehetetlen, hogy a tanult erdész maga tegye meg a döntendő fák kijelölését minden vágásban, melyek száma egy nagy pagonyban néha jelentékeny. A kijelölés pedig vető és szállaló vágásnál és vigályításnál oly fontos, hogy a felújítás sikere nagyrészt attól függ. Annál inkább az erdőőrre nehezedik e munka terhe és felelőssége kis községi erdőknél, hol lehetséges, hogy egy évben csak egyszer fog kapni utasítást a királyi erdőfelügyelőtől; — sajnos, hozzá kell tennünk — hogy ha lesz.

b) Az intéző erdész csak kiadja a parancsot, bevezeti a munkát; de az erdőőrnek kell tulajdonképen ott lenni a feldolgozásánál és a szállítás minden ágánál; segédkezet nyújtani, sőt igen gyakran ideiglenesen magának megtenni az elkészített vagy készítendő nyers termények választékolását, számbavételét, méretezését és számozását. Közre kell működnie az utak és szénhelyek kijelölésénél, mely alkalommal igen kívánatos volna, ha megtudná itélni a helyreállításához szükséges munkamennyiséget; ellenőriznie kell a szenelést s annak netaláni hiányairól előljáróját értesíteni. Mindezen munkákat részletesen kell tehát ismernie.

c) Mint az erdővédelem leglényegesebb közegének, pontosan ismernie kell az erdészeti és vadászati törvényeknek

és rendőri intézkedéseknek legalább azon határozatait, melyek szolgálatával kapcsolatban vannak, ép úgy mint az erdőt bármilyen oldalról fenyegető veszélyeket és bajokat, az azok elhárítására alkalmazható gyakorlati eljárásokkal együtt. Természetesen tisztában kell lennie az erdővédeknek minden szabályszerű kötelességeivel is.

d) Ismernie kell a vadászfegyvereket s az azokkal való bánást, és értenie a vadászat szakszerű gyakorlásához.

e) Ezeken kívül képesnek kell lennie naplót vezetni, értelmes rövid jelentéseket, fizetés-jegyzékeket s apróbb költségvetéseket, pl.: ertvényezésről, szénhelyek készítéséről sat. szerkeszteni és kiszámítani; apró területeket mértanilag felvenni, tértartalmukat meghatározni; sőt igen kívánatos volna, ha egyszerű térképek rajzolásához is értene.

Hogy azon, tán 10.000-re menő személyzetnek, melyre Magyarországon az erdők megvédése bízva van, vajjon hány százaléka bír a fennebbi igényeknek megfelelni, még hozzávetőleg sem tudom meghatározni; de annyit a tisztelt tagtársak mindnyájan megengednek, hogy az aránylag kevésre tehető. Talán lehet állítani, hogy az erdővédszemélyzetnek felénél nagyobb része nem tud annyira írni, hogy naplót vezetni, fizetésjegyzékeket sat. szerkeszteni képes lenne, annál kevésbbé a legegyszerűbb számolási műveleteket végrehajtani; még kevesebben értenek kellő mértékben az erdei munkákhoz, és csak csekély töredékre apad azok száma, kiket az intéző erdőész még irodai munkákra, számolás- és rajzolásra is felhasználhatna. Ilyenek csak némely kincstári, közalapítványi és nagyobb, jól rendezett magánuradalmakban fordulnak elő.

Hogy mennyire emelné az ország vagyonát és gazdasági erejét az, ha roppant erdőterületének megvédése és a műszaki segédkezés annak kezelésénél ily képzett személyzetre volna bízva, azt csak sejteni, de számokban kifejezni nem tudjuk;

annyit azonban állithatunk, hogy ily értelmes és szakképzett műszaki segédszemélyzetre mindenütt szükség van, a hol erdei munkák folynak, s annál inkább és nagyobb mennyiségben, mennél értékesebb az erdő s mennél belterjesebb az üzem. Tudom, hogy vannak terjedelmes uradalmak, hol a fekvési és népesedési viszonyok folytán a gazdálkodás oly külterjes, hogy az erdő őrzését olcsó s így tanulatlan falusi parasztokra, ugynevezett erdőcsőszökre (erdőpásztorokra) bízni, erdei munkák felügyeletére és általában műszaki munkáknál az erdőgazda segítségére pedig egy-egy irni és számolni tudó, ritkán térképek másolatánál is használható egyént különféle nevezetek (u. m. alerdész, erdővéd sat.) alatt alkalmazni indokolva van. De ha ez utóbbiakhoz még hozzá adjuk azon állomások számát, melyekre az erdő becse és a viszonyok által indokolt belterjes kezelés miatt, szakképzett erdőőröket kellene alkalmazni, akkor is még mindig oly nagy mennyiségre megy ezeknek évi szükséglete, hogy méltán kérhetjük magunktól: honnan vegye ezeket a hazai erdőgazdaság? De megsokszorozza e kérdést azon viszhang, mely a kisebb községi erdők felől ezerszeresen zeng azok fülébe, kik a hazai erdőgazdaság emelésére magukat hivatva érzik. Mert hogy azon községi erdőket, melyek területük kicsinysége miatt egy tanult erdész tartását el nem bírják, képzett erdőőrre kellene bízni, a felől ugyhiszem, kétséget táplálni nem lehet.

De lássuk, mily források állnak nálunk rendelkezésre, a szakképzett műszaki segédszemélyzet ily nagy szükségletének beszerzésére.

A mennyire én ismerem a viszonyokat, azokat többnyire majd minden erdészeti ismeretet nélkülöző egyénekből maga az erdőgazda neveli, jobban mondva, megtanulják azt a mit lehet, a gyakorlatból önmagukra; de sok vándorol be német földről, s különösen Csehországból is. Ez utóbbi forrá-

sok bővebb folyása, nézetem szerint több okból nem kívánatos, különösen először azért, mert az ily emberek java otthon szokott kenyeret kapni, s rendesen a selejttjét kapjuk mi; másodsor, mert nem hoznak magukkal rokonszenvet a haza és nemzet s annak intézményei iránt, a mit ép ugy tekintetbe kell vennünk, mint azt, hogy harmadszor nyelvünket illetőleg, a nép nyelvét sem értik, s így sem a hivatalos közegekkel, sem a néppel, ugy a mint illik, közlekedni nem képesek; és végre negyedszer, mert állami tekintetek megkívánják, hogy lehetőleg minden állomás hazai erőkkel töltesék be. Eltekintve azon, ritkaságuknál fogva alig számba vehető esetektől, midőn valamely fiatal ember az alsóbbrendű erdészeti szolgálatra valamelyik ily nemű osztrák tanintézeten képezi ki magát, jelen körülményeink közt más elfogadható eszköz a műszaki segédszemélyzet kiképzésére nincsen, mint annak a gyakorlatban való felnevelése.

Ezen mód ellen semmi kifogást tenni nem lehetne, ha először rendszeresen; másodsor czélszerűen lenne keresztül vive; harmadsor, ha általa az összes szükségletet fedező számban képezetnének ki az erdőőrök. De nálunk — valjuk meg az igazat — az első és második kívánalom csak itt-ott felette kivételesen van betöltve; de e rendszer általánosításáról szó sincs; az utóbbi kívánalomnak pedig viszonyaink közt, bármennyire akarnánk, sem tudnánk megfelelni. Nézetem szerint a gyakorlati kiképzés módja csak akkor czélszerű, ha a magát e pályára szánó fiatal ember 3—4 év alatt megszerezheti a szakképzett erdőőrtől megkívánt képességeket; de ez csak ugy történhetik meg, ha az erdőgazda, kinek vezetése alatt áll, neki mind a megkívántató számolás-, irás- és rajzbeli munkákban oktatást ad, mind pedig künn az erdőn figyelmezteti és felvilágosítja azon dolgok felől, melyeknek ismerete tőle megkívántatik, és felváltva minden erdei teendőibe fokozatosan

oktatva vezeti be. Azt vélem, hogy az erdőőrnek kiképzését kezébe vevő tanult erdőgazdának ily lelkiismeretes vezetésével és oktatásával nemcsak nálunk, de bárhol a világon csak kivételesen találkozunk egy-egy példányszerűen szervezett uradalomban, s ott is csak úgy, ha egyszersmind az illető erdőgazda az oktatásban kedvét leli. Legtöbb esetben a felvett képzetlen erdősubanczok és erdőőrök csak évek hosszu során át és a kellő alap nélkülözésével sajátítják el teendőikben a gyakorlatot, de írási és számolási munkákban rendszeren azon állapotban maradnak, a mint beléptek. Tanulékonyabb fiatal emberek még egy-egy, képességüknek megfelelő tankönyvből is igyekeznek a gyakorlatban szerzett ismereteiket világosabbá tenni és kiegészíteni. Hogy az ilyenek azután képzettségüket és fölényüket a kevésbbé igyekvők felett kimutassák, arra szolgál a fennálló alsóbb erdészeti államvizsga intézménye. E tekintetben igen kívánatos volna, ha azok, kik ily vizsgáknál mint bizottmányi elnökök, vagy vizsgabiztosok többször részt vettek, a vizsgák eredménye körül szerzett tapasztalataikkal az ügy minden oldalról való megvilágításához hozzájárulnának.

A német birodalomban az erdészeti kiképzés és képesítés valaha egészen megfelelt a kézmiveseknél akkor divatozott és virágzott czéhrendszernek, melynek némely intézményei, kivált a műszaki segédszemélyzet kiképzésénél, mai napig is kisebb vagy nagyobb módosításokkal fenntartottak. Ámbár a német birodalom különböző országai és tartományaiban a műszaki segédszemélyzet kiképezése nem egészen egyenlő, de a legtöbb helyen lényegében egymással megegyezik. Talán legkevesebb módosítást szenvedett s így az eredeti nevelési módtól legkevesebb eltérést mutat a szászországi, s azért ez legyen először röviden ismertetve.

Ott az alsóbb erdészeti szolgálatba lépő fiattaltól megkivánják a 15. év betöltését, jó természetes képességeket és

az elemi iskolának jó eredménnyel való végzését. A növendékeknek (Lehrling) három évet kell ily minőségben tölteni egy királyi főerdésznél*), ki erre a főerdömester engedélyét kikéri. Ezen idő alatt saját észlelés és szemlélet utján meg kell ismerkednie az erdészeti munkálatok és ezeknél alkalmazott szerzős számokkal, a közönséges fanemekkel, legközönségesebb ártalmas rovarokkal, vadászfegyverekkel, tisztában kell lennie az erdő és vadászat védelmének minden teendőivel és az erre vonatkozó törvényes határozatok és szabályrendeletekkel; végre el kell sajátítania az erdőkezelésnél előforduló könnyebb írásbeli és számolási munkákat is. Az inasi idő (Lehrzeit) leteltével a főerdömester és két, általa kirendelt főerdész előtt, a kitanító főerdész (Lehrherr) jelenlétében vizsgát kell tenni a növendéknek, melyet ha jól kiáll, tanuló levelet (Lehrbrief) kap; ellenkező esetben pedig azt egyszer, kivételesen kétszer ismételheti. Az így képesített fiatal mint erdőőr, vagy czéhbeli néven legény, segéd (Gehilfe) kap szolgálatot, s ha ily minőségben 5 évet előljárói megelégedésére betöltött, leteheti az a lerdészi vizsgát, mely minden év márczius vagy április hónapjában az erdőakadémia igazgatója, és az erdészeti tudományok két tanárából álló bizottmány előtt Tharandon, részint az erdőben, részint a házban tartatik meg és két napot vesz igénybe. Az erdőbeli vizsgán a vizsgázónak tanuságot kell szolgáltatni arról, hogy bírja-e *a*) a szükséges szemlélési képességet általában, *b*) a leglényegesebb favágói munkák ismeretét, *c*) a megkivántató ügyességet a fák méreteinek felvételében és azok számozásában, *d*) a kellő jártasságot a különböző ertési módokban s azok kivitelében, *e*) egyéb erdőápolási munkákban és végre *f*) ismeri-e az országban tenyésző jelentősebb fanemeket. A szobabeli vizsgánál ki

*) Ez állás megfelel a mi kir. erdészeink állásának. Más tartományokban magán erdőgazdaságokban is történhetik a kiképeztetés.

kell mutatnia, hogy *a)* értelmes jelentést írni képes-e, *b)* a számolásban elég jártas-e, *c)* az erdővédelem és vadászatra vonatkozó törvényes határozatokat és szabályrendeleteket ismeri-e? A ki a vizsgát ki nem állja, egyszer ismétélheti. Ezen vizsga, úgy hiszem, a mi alsóbbrendű erdészeti államvizsgálainknak felel meg, és az alerdészi hivatalra képesít. Az erdősegéd még államszolgának nem tekintetik; ellenben az alerdésznek, mint olyannak nyugdíjra van igénye, s egyuttal több előkészületet és belátást kívánó munkáknál is alkalmaztatik az intéző erdész kíségetésére sőt helyettesítésére.

Míg Szászországban még az erdővédszemélyzethez számított u. n. erdészek (Förster) állomásaira már felsőbb erdészeti tanintézetet végzett fiatal emberek alkalmaztatnak, kiknek az első szolgálati lépesőjüket képezi, addig Poroszországban ezen állomásokra azon erdővédek vannak képesítve, kik a fennebb leirt alerdészi vizsga helyett az erdészi vizsgát (Förstersprüfung) leteszik, mely 8—11, részint a katonaságnál (valamely vadász ezredben), részint a szabadságolt állományban az erdészethnél töltött év leteltével történhetik meg, s a Szászországban fennálló alerdésztől főkép abban különbözik, hogy a csupa főbb erdőtisztek előtt letett szó- és írásbeli vizsgát hat hónapi alkalmazás előzi meg, mely alatt a vizsgajelölt a vágás és ertés évszakaiban erdészi teendőkkel bizatik meg. Míg Szászországban a tanulóidő (Lehrzeit) minimuma 3 év, addig Poroszországban, a vadászvezredbe való belépés előtt, csak 2-re terjed, s ezenkívül itt a kiképzés elválaszthatlanul van a katonai szolgálattal egyesítve, a mi annak előnyére nem válik.

A műszaki segédszemélyzet ily kiképzése sok tekintetben elégtelennek bizonyult, s ezen Bajorországban az által vélnek segitni, hogy a magukat erdészi szolgálatra szánó fiatal emberektől már a reáliskola vagy gymnasium 4 alsó osztá-

lyának kielégítő sikerrel való végzését kívánják meg, s ezenkívül a kitanító főerdésznek tanítványát, következő tárgyakban kell elméletileg és gyakorlatilag oktatnia :

I. Az előkészítő és segéd tantárgyakból.

1. A mennyiség-tannal kapcsolatban az ertvényezendő területek és vágások mértani felvétele, térképelése és kiszámítása, fák és árkok vagy sánczok köbtartalmának meghatározása; az ertvényezendő területekre szükséges ültetvények mennyiségének kiszámítása; próbaterek felvétele; magassági különbségek meghatározása a közlekedő csöves szintezővel; utvonalak kijelölése; a közönséges üzemi számadások összeállítása.

2. A növénytanból a hazai fánemek ismerete, különösen azok alakja, ismertető jelei, szaporodása, éghajlati és talaji igényei, világosság és beárnyékolás iránti viselete; a fák magvainak és az erdei gyomoknak ismerete.

3. Az ásvány- és kőzettanból azon kőzetek és alkatrészeik ismerete, melyekből a legtöbb erdőtalaj veszi eredetét; valamint a talajnemek és azok főtulajdonságai.

II. A szaktárgyakból.

Az erdőtenyésztés, erdőhasználat, erdővédelem és rendőrség, vadásztan, szolgálati szabályrendeletek és számvitel.

A két évi tanulási idő lefolyta után a mondott tárgyakból a növendék a kerületi erdőhivatalban (Kreisforstbureau) vizsgát tesz, mely részint (három napra terjedő) írásbeli, részint szóbeli. Ezen vizsga a növendéket az erdészsegédi szolgálatra képesíti, melyben ha több év alatt magát példásan viselte és ezáltal az első minősítvényi osztályba jutott, akkor erdészszé neveztetik ki.

Hogy miképen képes a bajor főerdész két év alatt hivatalos elfoglaltatása mellett tanítványának a megnevezett tárgyak-

ból elméleti és gyakorlati oktatást adni, azt én megítélni nem tudom, mert a vizsgák átlagos eredménye előttem ismeretlen; de sejtem, hogy ez utóbbi nem felel meg azok várakozásának, kik e tervezetet felállították.

A műszaki segédszemélyzet gyakorlatban való kiképzése csak akkor felelhet meg a célnak, ha az előbbtől csak csekélyebb mérvű képzettség kívántatik, és ha ennek elsajátítását a kitanító erdész értelmes magyarázatokkal kísért sokoldalú alkalmazással elősegíti. De a mint az alsóbbrendű államvizsgáknak már bemutatott tárgysorozata bizonyítja, ma már az erdőőr képzettsége iránt emelt igények oly fokon állnak, hogy annak pár évi gyakorlat által a fiatal még akkor is csak kivételesen fog megfelelni, ha lelkiismeretes és az oktatásra hajlammal és szabad idővel bíró vezetés alatt állott. Már fennebb kifejeztem azon meggyőződésemet, hogy ezen eset nemcsak minálunk, de másutt is csak kivételt, nem pedig szabályt képez, s így ezen az úton elegendő számú műszaki segédszemély kiképzését nem várhatjuk. Habár megengedjük is, hogy az erdőgazda saját számára képezhet erdővédeket, kik azon bizonyos viszonyok közt igen jól megfelelhetnek az igényeknek; de hogy mások, és más viszonyok számára is képezzen olyanokat; azon rendszert nálunk behozni ma teljességgel hibás lépés volna. A minden elméleti vezérfonalat nélkülöző növendék csak kapkodva és minden rendszer nélkül sajátit el egyet-mást, betanul egyes eljárási módokat, a nélkül, hogy egy és más részlet okát megértené, s utoljára is hiányozni fog nála minden átnézet. Ezenkívül melyik pagonyban talál a növendék oly különféle viszonyokat, és sok águ kezeletet, hogy kiképzettetése a követelt sokoldaluságnak megfelelően? Innen a tőlük követelt vizsgák silánysága nagy átlagban, melyből a német szakbeli folyóiratok sem csinálnak titkot. Ezen hátrányok elhárítása végett itt-ott, pl. Csehországban Weisswasseren

és Alsó-Ausztriában Aggsbachon, már különböző terjedelmű erdésziskolákat találunk, még pedig ezen említettek magántársulati úton életbeléptetve. Ezen intézeteken a növendék 1—2 évi tanfolyamban gyakorlattal egybekötött elméleti oktatást élvez, melyet aztán tisztán gyakorlattal teljesen kiegészít. Ott elsajátítja az előkészítő tantárgyakat, melyek nélkül sikeres haladás a tantárgyakban s azok gyökeres megértése nem képzelhető; rendszeres elméleti és gyakorlati oktatást kap a szaktárgyakban, a melyet a gyakorlatban a felette álló erdész adni, idő és alkalom, s tán tanítási képesség és hajlam hiányában ép úgy nem képes, mint az írás-, rajzolás-, számolás és más segédtárgyakban sem.

Alig fogja valaki megkísérteni azon állításom megdöntését, hogy egy czélszerű tanintézetben való rendszeres tanulás útján, ugyanazon idő alatt a növendék sokkal többet és alaposabban tanul, mint csupán gyakorlat útján. Hogy a kiképzés gyakorlati oldala elhanyagoltnak ily intézetben, azt nem lehet mondani, mert az elmélet a gyakorlattal illően egybekötetik, s azután az élet fogja pótolni a még hiányzó gyakorlatot. Az intézetből kilépő tanuló előtt már semmi sem teljesen ismeretlen a mit az erdőben lát, legfeljebb csak a tanultaknak módosított kifejezései, és csak a már meglévő keretbe szükséges beilleszteni az új tapasztalatokat, hogy lassanként teljesebbé legyen ismereteinek tára. — Ha napjainkban a társadalom alsóbb osztályai nagyobb műveltségre törekeshetnek, ha a kézművesek, a házi ipar, a mezei gazdák, a bányaműszaki segédszemélyzet számára alsóbbrendű iskolák állíttatnak fel, akkor alsóbb erdésziskolák felállítása is indokolt, még pedig annyival is inkább, mert az erdőknek sokoldalú jelentőségét már a nemerdészeketől is minden oldalról hangoztatni halljuk.

Nagy hiba volna, az ily intézetnek viszonyaink mellett

nagy feneket keríteni, mely először létrejövetelét nehezítné, másodszor pedig most még szükségtelen is volna. Hogy milyenek legyenek a felvételi feltételek, mely tantárgyak és mily terjedelemben taníttassanak ott, hány tanító alkalmaztassék, mekkora időre terjedjen a tanfolyam stb.: mindezek első sorban attól függenek, hogy mely igényeket emelnek az intéző erdőgazdák a műszaki segédszeméllyzettel szemben, és hogy miképen vannak javadalmazva azon állomások, melyekre az ilyen képzett erdőőr bizton számíthatna. Mindezek megítélésére egy a hazai erdészeti viszonyokat lehető jól ismerő egyénenkől álló bizottság lenne ugyan hivatva; de addig is, míg egy ilyen nézetét kifejezné, bátor leszek az enyémét e tekintetben előadni.

Ha el van döntve a kérdés, hogy mily képzettséget kívánjunk az erdőőrtől, akkor ebből önkényt le lehet vonni a feleletet a többi kapcsolatos kérdésekre is. Fenntartva az erdőőrrel szemben azon valóban nem túlfeszített igényeket, melyek ez értekezés elején felállítottak, akkor a műszaki segédszemélyzet kiképzetésére szükséges erdőőri-iskola tantárgyai közé következőket kell soroznunk:

1. Az erdőtenyésztést.
2. Az erdőhasználatot ide értve a szénítést is.
3. Az erdővédelmet az ide vágó törvényes és rendőri intézkedésekkel együtt.

4. A vadászattant.

De az 1. és 2. alatti tantárgyak megértése és ezen értekezés elején *a) b) és e)* pontok alatt felsorolt kívánalmak betölthetése végett elkerülhetlenül szükségesek még a következő előkészítő tárgyak.

5. A mennyiségtan és mértan teljesen a czél által meghatározott szoros keretek közt, de alaposan. Ezzel kapcsolatban kis területek mértani felvétele és lejt mérés a legegyszerűbb

eszközökkel; törzsek és egyszerű földmunkáknál mozgósítandó földtömegek köbtartalmának kiszámítása, álló fák és próbaterek felvétele és becslése, csemete-mennyiség kiszámítása, s más könnyebb erdészeti feladatok megoldása, mely célra az erdészeti segédtablákban való jártasságot már az intézeten kellene megszerezni. Ezen kívül megismerkednének egyuttal oly közönséges üzemi számadások összeállításával is, melyek az erdőőr feladatának körébe felvehetők.

6. Erdészeti növénytan, még pedig az általános növénytan csakis oly terjedelemben, a mint azt a fák és cserjék egymástól való megkülönböztetésének és természetes rokonságaiknak megértése, továbbá a fák élettana megkívánja; mely utóbbiba a talaj és éghajlattant is bele kellene vonni, melyek nélkül a fatenyészet főtényezőiről helyes fogalmat szerezni nem lehet; a részletes növénytan az egyes fajok és nevezetesebb cserjék alakját, világosság, meleg, nedvesség és talaj iránti igényeit s általában mindazt magába foglalná, a minek tudása tenyésztésüknél lényeges, valamint használatukat is röviden.

7. Az írás-, fogalmazás-, számolás- és rajzból rendes gyakorlati oktatást vennének a növendékek, mely utóbbi csak egyszerű térképek lemásolására szorítkoznék.

A fennebbiek közül egy vagy más tárgyat feleslegesnek, vagy talán a kevés készülségű növendékekkel szemben igen nehéznek fognak tartani némelyek; pedig az *a) b) c) és d)* alatti igényekből aligha engedhetünk el valami lényegest, s ha ezeket elfogadtuk, akkor az 1—7, pont alattiak egymásból következnek. Mondhatná valaki, pl. hogy mire való a mennyiségtan, pedig e nélkül az illető egy gerenda köbözését megérteni; vagy egy tisztás területét kiszámítani nem képes; s ha már benne van a tanító a mennyiségtanban, miért ne használná fel az alkalmat a könnyebb erdészeti számtani feladatok megoldására, melyek közé pl. a próbaterek becslését is számítani

lehet. Csak ott kell kezdeni a magyarázatot, a hol előkészültségéhez képest a tanuló a tárgyat megfoghatja; pl. a fák tulajdonságainál nem lesz szükséges a tanulónak egész chemiát, ásvány- és kőzettant, physicát, tudományos növény-physiologiat stb. előadni, mégis meg lehet vele értetni igen szépen a hamu alkotórészeknek szükséges voltát, a trágya becsét, a talaj megoldozásának hatását stb. Hisz ezen kérdésekben, mint a legtöbben (vagy inkább mindenikben), a legtudósabb ember sem mehet vissza az okok okára; hanem tényekből indul ki az ember a magyarázatnál, melyeknek felfogására minden épeszü ember képes.

Hogy az éveken át beárnyékolt fa kivesz, ez oly tény, melyet minden földműves érteni vél, ha arra figyelmeztetik. Hogy miért, azt nem kérdi; de a tényből levont következtetéseket, pl. a vigályítás hatását stb. éppoly elfogadja, mint az, a ki tudja, hogy ez azért történik, mert a levél chlorophyllja kisebb fokú világosság mellett nem képes képzőanyagokat készíteni, stb. Ezen kívül a tantárgyak nemesak a weisswaseri két évi, hanem az aggsbacheri egy évi tanfolyamu iskolák, sőt minden alsóbb rendű erdészeti államvizsgák programmjába fel vannak véve.

Az előadásra és szóbeli gyakorlatokra, oly terjedelemben, mint azt szükségesnek, de egyszersmind elegendőnek is tartanánk, következő óraszám volna hetenként felveendő:

Előadási órák.		Hetenként.
Erdőtenyésztés-tanra 1 féléven át		4
Erdőhasználat- és iparüzlettanra 1 fél éven át		5
Erdővédelemre 1 „ „		3
Vadászattanra 1 „ „		1
Mennyiségtanra és a kapcsolatos tárgyakra 3 féléven át		4
Növénytanra és a kapcsolatos tárgyakra 2 féléven át		3

Gyakorlati órák a szobában.

	Hetenként.
Helyesírás és fogalmazás 3 féléven át	3
Rajzolás 3 " "	3
Számolás 3 " "	4

Ezen órák 3 félévre oszthatnának fel, és pedig következőleg :

I. félév, szeptember—január.

Előadások.

	Óraszám hetenként.	
Mennyiségtan és kapcsolatos tárgyak	4	} 10
Növénytan " " "	3	
Erdővédelem " " "	3	

Gyakorlatok.

Írás és fogalmazás	3	} 10
Rajzolás	3	
Számolás	4	

II. félév, február—június.

Előadások.

Mennyiségtan és kapcsolatos tárgyak	4	} 11
Növénytan " " "	3	
Erdőtenyésztés és " " "	4	

Gyakorlatok.

Mint az első félévben 10

III. félév, szeptember—január.

Előadások.

Mennyiségtan és kapcsolatos tárgyak	4	} 10
Erdőhasználat	5	
Vadászattan	1	

Gyakorlatok.

Mint az első félévben 10

Vizsgák tartatnának minden félév végén.

Kérdés merülhetne fel az iránt, hogy miért tervezném a tanfolyamot éppen $1\frac{1}{2}$ évre. Erre az a feleletem, hogy a kilátásban lévő előkészültség, tantárgyak száma és a kívánatos gyakorlat végett egy évet igen kevésnek, — de a szegény sorsu növendékekre és kilátásaikra való tekintetből két évet igen soknak tartanék. A tanárok a szabad félévet igen jól felhasználhatnák utazásra, hogy a gyakorlati erdőgazdák igényeivel és neveltjeiknek a gyakorlatban tán kitűnt hiányaival általában tanítási módjuk eredményével megismerkedjenek, hogy azt tapasztalataik alapján tökéletesítsék; felhasználhatnák ezen időt továbbá, hogy ismereteiket és átnézetüket az erdőgazdaság újabb követelményei szerint gyarapítsák, taneszközöket szaporítsák, és végre, hogy ha szükségesnek mutatkozik, néhány hónapig tartó előkészítő tanfolyamot nyissanak oly növendékek számára, kik a felvételi igényeknek még teljesen nem felelnek meg, de ismereteiket a jövő erdészeti tanfolyam megkezdéseig kiegészíteni akarják.

A könnyebb kivitel és költségkimelés végett, legalább egyelőre, úgy gondolnám, elegendő volna, csak minden második évben venni fel új növendékeket, kiknek száma a 30-at túl nem haladhatná; mert nagyobb szám a gyakorlati oktatás hátrányára volna. Ez esetben két tanító elegendő volna; még pedig, hogy tervünket senki szerénytelennek ne mondhassa, ezek egyike volna az igazgató-tanár, ki az intézet vezetése mellett minden előadást végezne; a másika pedig egy segéd-tanár, ki a házi s az igazgatóval együtt az erdei gyakorlatokat is vezetné. Mindenikre esnék naponként két óra. A hétköznapiak közül egyik mindig kirándulásokra használtatnék fel,

sőt szükség esetében, pl. az ertés, favágás s más erdei munkák ideje alatt több is.

Lényeges dolog, a felvételi feltételeket a tanintézet terjedelméhez és céljához szabni. Én azt vélem, hogy a 15 év betöltése, de 20-nak túl nem haladása, az algymnasium vagy alreál iskola két osztálya, vagy ennek hiányában felvételi vizsga és végre legalább 1, a gyakorlatban töltött év lenne szükséges; ámbár ez utóbbi követelményhez szó férhet, s azt lehetne inkább kívánatos, mint okvetlen szükséges kelléeknek kimondani.

Tanpénz az intézeten nem fizettetnék, mert viszonyaink, s más intézeteinken divatozó szokások, továbbá a kérdéses pályára lépő növendékeknek nagyobb részint vagyontalansága az ingyen való tanítást indokolja. Ugyanezen tekintetek kívánatosnak tüntetik fel az ösztöndíjakat is, milyenek az alsóbb gazdasági vagy bányásziskoláinkon rendszeresítve vannak, ámbár ezeket idővel, ha fölöslegesek lesznek, általában el kellene törölni. Ez az idő beáll, midőn az intézetre ösztöndíj reménye nélkül is elég tanuló jelentkezik.

Ezen utóbbi tekintetek és az ily vállalatokban való magán részvét hiánya nem engedi reménylenünk, hogy nálunk ugy, mikép Alsó Ausztria- és Csehországban magán társulatok útján szereztessék meg az alap, egy vagy több erdészeti-iskola felállítására; s ámbár az erdészet ügyében buzgolkodókra nézve alig lehetne lélekemelőbb látvány, mint nagybirtokosainknak áldozatkész társulása egy ily terv létrehozására, de alig hiszem, hogy a legelső erdőőri-iskola honunkban más által létre jöjjön, mint a kormány által, kinek ilyenkor kérő gyermekei, mindig kabátja szélébe szoktunk kapaszkodni.

Az intézetnek természetesen egy nagyobb, jól rendezett és lehetőleg sokféle tenyészeti, használati és szállítási viszonyokat magába foglaló, leghelyesebben kincstári erdőbirtokkal

kellene annyiban kapcsolatban lennie, hogy az ottani erdőkezelésnek minden ága nyitva álljon a szemléltetésre, sőt a növények az erdei munkákban is személyesen részt vehessenek. Szükséges volna ezen kívül, hogy az intézet igazgatójának felügyelete alatt egy nagyobb csemetekert legyen, melyben minden munkát a tanulók végezzenek. Ezt egy jól képzett kincstári erdővéd kezelné, kinek védkerülete a közelben feküdnék, mely utóbbi egyszersmind gyakrabban igénybe vett taneszközül is szolgálna, hol az igazgató belátása szerint tanulságos kísérleteket vihetne keresztül a tanítványok segítségével. Ezen kívül szüksége volna még az intézetnek egy fás kertre, melyben minden honi erdei fa és cserje megtelepítették. A szükséges gyűjtemények beszerzése és kiegészítése, melyre eleinte nagyobb, de azután évenként nem jelentékeny összeg volna fordítandó, az igazgató feladata volna.

Ezen egyszerű és nagy áldozatokat nem kívánó szervezet, úgy hiszem, egyelőre megfelelne a czélnek, s a siker és felkarolás mérve annak idejében megmutatná, hogy szükséges-e az intézet bővítése vagy éppen sokasítása.

De azon kérdés merül most fel, hogy valjon lenne-e látogatója ezen intézetnek? Erre nézve határozott igennel kell felelnünk, ha a kormány előnyben részesitené az ott képzetteket az általában nem, vagy csupán saját erejükön a gyakorlatban képzettek felett. Ily előny volna, ha az alsóbb rendű államvizsga bocsátásához ez iskola végzetteitől, csak egy évi gyakorlat kivátnatnék, ha továbbá a kincstári, alapítványi és községi erdészeti szolgálatba való felvételnél nekik elsőség adatnék. Ez utóbbi egyébiránt csakis az állam érdekében tett kedvezmény volna, mit nemsokára a magánbirtokosok is követnének, mihelyt az intézet magának tekintélyt szerzett; a mi a gyakorlat követelményeivel ismeretes, a nevelés és tanítás művészetét értő igazgató vezetése alatt ke-

vés év műve volna. A legtöbb, majd minden, ily igazgató alkalmazásától függ; ennek lelkiismeretes és szerencsés megválasztása tehát mindenek felett legfőbb dolog volna.

Ha az alsóbb erdészeti államvizsga által biztosított előnyök az erdővédeket arra ösztönzik, hogy az annak letételére szükséges ismereteket saját erejükön elsajátsítsák, és annak az eddig is tapasztalt jelentékeny számban*) vessék alá magukat: akkor hasonló, sőt nagyobb előnyök a felállítandó erdésziskolának is biztosítják a hallgatókat.

Ezeknek könnyebb megélhetése végett mindenestre olcsó piaczú helyet kellene e célra választani, amely egyuttal az ország minden részéből vasuttal elérhető, és erdős vidékek közt legyen, melyek a hallgatók főtömegét szolgáltatnák.

Beljebb bocsátkozni a tárgy fejtegetésébe szükségtelen volna, tán így is igen hosszas volt az értekezés; azért bezárom azt, következő indítványt terjesztve elfogadás végett a tisztelt közgyűlés elébe:

„A közgyűlés kimondja, hogy az országban legalább egy erdőőri-iskola felállítását az alsóbb rendű műszaki segédszemélyzet kiképzésére szükségesnek tartja, és megbizza az igazgató választmányt az eszme tisztázása- és foganatosítására a rendelkezésére álló eszközökkel a lehető megtenni“.

Selmecz, 1876. december 9.

Fekete Lajos.

*) Az idén pl. 30-án.

A francia és német bodnárfa 1876-ik évi üzletmozgalma.

Az 1875—76-iki termelési időny csekély termelését véve figyelembe, a termelők úgy a francia donga, mint német bodnárfaüzlet fejlődése elé reménynyel tekintettek, mely reményeket azonban a május hóban beállott fagy majdnem semmivé tette, miután a szőlőkben tett kár következtében a hordódonga-szükségletet még a készített dongáknál is csekélyebbre szorította.

A január—májusi időnyben úgy a francia, mint a német bodnárfa, ha mindjárt nem is magas; de viszonylagos árak mellett meglehetősen keletnek örvendett. Májusban estek az árak és az eladási kör is csekélyebb terjedelemre szorított. Juniusban jelentkezett néhány franciaországi vevő, mi az üzletbe ismét némi életet hozott; de talán csak azért, hogy júliusban a visszaesés és hanyatlás még érezhetőbb legyen.

A francia donga árhullámzásáról május hótól kezdve e következő táblázat nyújt részletes kimutatást. Az árak 1000 drb. 36'' (94 cm. 8 mm.) hosszú, 12—14'' (26.3—30.7 mm.) vastag és 4—6'' (10 cm. 5.4 mm. — 15 cm. 8 mm.) széles méretű tömegárakra jegyeztettek.

Hónap	Triest	Sziszek
Május	215 .	200 .
Junius	225 .	205 .
Július	210 .	185 .
Augusztus	220 .	205 .
Szeptember	215 .	200 .
Október	210 .	195 .
November	210 .	195 .

Augusztus hótól kezdve az üzletben csak esés mutatkozik, sőt az annyira várt őszi időny sem hozott ez árucikk

forgalmába semmi életet. Nagyobb kötések május végétől szeptember közepéig sem a francia donga sem pedig a német bodnárfauzletben nem fordultak elő. Csak szeptember második felében jelezhetünk egy nagyobb, 2 millió darabot magában foglaló eladást, mely a Barcs vasuti állomáson egy francia czég által 195¹/₂ frtért vétetett. E vétel úgy tünt fel minden termelő előtt, mint az őszi áremelkedések előhírnöke, miután a fizetett ár 230 frtnak felel meg, ha a barcs-trieszti vasuti szállítási díjat hozzá számítjuk. Azonban Franciaország számára minden további vétel megszűnt s a termelők reménytelenül várták a szüreti idényt — október havát.

Időközben a zágrábi hadparancsnokság által a határörvidéken egy nagyobb erdőeladás szándékoltatott, mely a szeptember hó 30-án tartott árverésen foganatosított is, mely árverésnél venni szándékozók nagy mennyiségben jelentkeztek és valóban eszeveszett árakkal fizették túl a már ugyanis magas kincstári becsárakat.

Nem vélem mellőzhetőnek a következő táblázatot, mely világitásba helyezi a becs- és ajánlati árakat, melyek az egyes erdőrészekre tétettek.

Erdőrész neve	Becsára	Ajánlati ár
Slavir	42.702	54.000
Kragunja	10.839	13.395
Desičevo	11.308	14.125
Žib	13.030	20.000
Trižlovi I.	46.033	62.500
Trižlovi II.	10.868	6.885
Svenno	21.225	19.000
Deš	25.263	27.000
Gradina	24.060	20.000
Blatta	86.995	91.000
Šitnatoval	39.659	35.000
Zeravinac	50.447	70.150
Összesen	382.429	433.055

Tehát a becsárnál átlag $12\frac{0}{10}$ -kal fizettettek az erdő-
részek magasabban. Ez eredmény mindenkire meglepő volt. A
magas kincstár bizonynyal jó fogást tett e felülfizetésekkel,
nem is késedelmeskedett egy másik és harmadik árverést ren-
dezni, melyek nagyobbika Zágrábban november hó 6-dikán
tartatott meg. A mint azonban október hóban a donga- és
bodnárfaüzlet nemcsak nem javult, hanem ellenkezőleg hanyat-
lott és az 1876—77-iki termelési idényre a túltermelés jelei
kezdtek mutatkozni úgy a francia mint a német bodnárfaiban,
a legelőkelőbb czégek nehánya elhatározta, Sziszekre egy fa-
kereskedő értekezletet összehívni, melyre a magyar-osztrák
birodalom összes termelői oly czélből hivattak meg, tanács-
kozni az eszközök és módok felett, miképen lehetne egy előre
látható, bekövetkezendő válságot eltávolítani, vagy legalább
odahatni, hogy ily válság minél kevesebb veszélylyel vonulna
el a faüzlet felett.

Ez értekezlet Sziszeken f. évi október hó 25-én valóban
létre jött és 25 czég részvéte mellett megtartatott.

Az ügyek mai állása mellett, úgy a kereskedőknek, mint
a termelőknek, kiknek kidolgozott vagy nyers állapotban levő
fáik vannak, egy érdekük van, s ez közös összeműködés által
az árat, vagy a mi ezzel egyértelmű, a dongaüzletet emelni.
Ma ez üzletben a viszonyok abnormisok, melyek csak össze-
tartás mellett szabályoztathatnak.

Első sorban azon indítvány vitattatott meg, hogy az ér-
tekezleten jelenlevő termelők a hadparancsnokság által november
hó 6-ára kitűzött árverésekben — mely alkalomra mintegy
10 millió darab dongára becsült 14 erdőrészt eladása szándé-
koltalott — részt ne vegyenek, sőt ellenkezőleg közös lépés
tétessék, hogy a hadparancsnokság e hirdetett árverezést a
donga- és bodnárfaüzletbe beállott pangás figyelembe vétele
mellett jobb időkre elhalassza. Hasonlóképen elhatároztatott,

hogy úgy a magy. királyi, horv.-szlavoniai országos kormányok, valamint a cs. kir. hadparancsnokság fölkéréssék, hogy az erdészeti törvényre különös súlyt fektetve a faüzlet és az ország érdekei megóvassanak. E kérvényekbe azon pont is befoglaltatott, hogy a kincstári eladások már június vagy júliusban eldöntessenek és nyilvánosságra hozassanak, mely mennyiségű törzs, illetőleg mily mennyiségű fatömeg jön az illető évben eladáshoz, miután az üzletemberre nagy fontossággal bir, hogy e részben kellő időben informáltassék és szükség esetében a kormánynak is gyakorlati tervekkel és ajánlatokkal kezeügyére járhasson.

Egy további határozat is hozatott még, mely odahatni volna hivatva, hogy minden termelő az alakítandó „fakereskedői-egyletbe lépjen, mely közege által az általános érdekeket védené és előmozdítaná. Ez egyesület minden évben közgyűlést tartana, hogy a faüzlet terén felmerülő fontosabb ügyek megvitattassanak, úgy szintén indítványok tétessenek, melyek képesitenék az egyesületet az üzletben javulást hozni létre, vagy a felmerülő bajokat eltávolítani.

A méretfajok kérdése is szőnyegre került és hosszasan megvitattatott s azon megállapodásra jött az értekezlet, hogy a 42, 30, és 18 hüvelyk méretű dongák eladását megkönnyítendő szükséges a termelőnek arra ügyelni, hogy a 36-os méretűek között minél kevesebb 37, 38, 39"-esek forduljanak elő, miután ezek úgy is az eladó kárára a 36-os osztályba sorolhatnak. E mellett ez 1—3 hüvelyk elpocsékolása által oly bajok keletkeznek, melyek minden termelő előtt jól ismerttek.

Mennyiben fogja célját érni egy ilyenmü egyesület, azt a jövő lesz hivatva megmutatni, az első lépést, hogy a november 6-ra kitűzött árverés elhalasztassék, miután a hadparancsnokság ebbe beleegyezni nem akart, csak annyiban koro-

názta siker, hogy az értekezleten részt vett 52 cég nem szaporította a versenyzők számát, így eléretett az, hogy az árlejtésre kitüzött erdőrészek, jóllehet ha el is adattak, de mégis nem 20—25⁰/₆-kal, de átlag alig 3⁰/₆-kal a becsáron felül.

Ez árverezésnél, ha a fentebbi szeptember 30-iki árlejtést előtűntető táblázattal arányitjuk össze, úgy tapasztalni fogjuk, hogy míg amannál a nagy részvét következtében a vevők egymást akarták túlhajtani, ez utóbbinál az ajánlkozók leginkább csak a kincstári becsárak kikerekítésére szorítottak.

De álljon itt e kimutatás a kincstári becs- és elért ajánlati árakról.

Az erdőrész neve	Becsár	Ajánlati ár
Kragunja 3	45.825	46.500
Orljak 4	76.800	77.500
Bok 11	58.212	65.355
Svenno 12	23.967	26.228
Svenno 13	28.034	28.657
Paovo 14	47.069	56.000
Deš 15	110.679	116.586
Tikar 19	63.186	63.700
Narače 20	96.603	97.000
Topolovac 21	91.511	92.000
Blatta 24	49.409	52.000
Smogva 26	22.288	22.560
Jasenova 28	98.675	99.000
Zeravinac 31	29.700	30.000
Összesen	841.958	873.086

Ki ez eredményt futólagos figyelemben részesíti, azon következtetésre jut, hogy miután az árverezés ily eredmény-nyel végződött, a Sziszekén tartott kereskedői értekezlet hasz- talan volt; azonban kereskedői körök ellenkező nézetet táplálnak már azon egy okból is, hogy az árverezésnél legtekintélyesebb vállalkozó ifj. Türk Ferencz, ki 7 erdőrészt 506,000 forintért vett meg, az értekezlet által választott állandó választmányál

azon írásbeli kötelezettséget vállalta magára, hogy a jelen munkaidényben egyetlen egy darab dongát sem készített; a többi 7 erdőrész (391 hold, ajánlati ár 367.000 frt) pedig nagyrészt német bodnárfa-ra dolgoztatik fel, így az értekezletnek egyik legfőbb célja a jövő évi piacot a francia donga túltermeléstől megmenteni — mégis eléretett.

És erre a mai viszonyok között égető szükség van, miután az üzletnélküliség e cikkben folyton tart, a pangás terjedelme Franciaországban majdnem leirhatlan, úgy hogy lehetetlen ma ez üzletág javulására csak gondolni is.

A politikai, folyton sötétedő láthatár és zavart viszonyok is közreműködnek, minden vállalkozást még csirájában előlni.

Ha még ezekhez a Franciaországban fekvő tekintélyes hordókészletre, és a majdnem teljesen tönkretett kiviteli üzletre gondolunk, úgy egy közeli javulásra kialszik bennünk a remény utolsó szikrája is. △

Egyesületi közlemények.

(Az Országos Erdészeti-Egyesület f. évi december-hó 10-kén tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.)

Jelen voltak: Tisza Lajos elnök ő nmlga, Wagner Károly alelnök, Balás Vincze, Hoffmann Sándor, Ghyezy Emil, Lónyay Gábor, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert egyleti titkár.

I. Elnök ő nagyméltósága megnyitván az ülést, az igazgató-választmány, a f. évi június-hó 26-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének I. pontjában foglalt határozatnak megfelelőleg, mindenekelőtt az egyleti alapítványi tőkének értékpapirokban álló vagyonát kívánja a megszerzett új pénztár

kincsiókjába behelyezni, s e célból az őrtekpapírok készletét veszi vizsgálat alá, melyet a teljesített átvizsgálás után egészen rendben találván, a kincsiókba behelyeztetett:

a) földhitelintézeti záloglevelekben az azokhoz tartozó és jövő évi május-hó 1-től kezdve lejárandó kamatszelvényekkel:

A) sorozatu 1000 frtos záloglevél 11 drb . 11.000 frt;

B) „ 500 „ „ 12 „ . 6.000 „

C) „ 100 „ „ 40 „ . 4.000 „

b) magyar urbéri kötvényekben az azokhoz tartozó és jövő évi május-hó 1-től kezdve lejárandó kamatszelvényekkel: 3 drb 100 frtos . . 300 „

c) egységes állampapírokban az azokhoz tartozó és jövő évi augusztus-hó 1-től kezdve lejárandó kamatszelvényekkel: 2 drb 100 frtos . . 200 „

d) magyar szőlődézmaváltsági kötvényekben az azokhoz tartozó és jövő évi július-hó 1-től kezdve lejárandó kamatszelvényekkel:

1.000 frtos 1 drb 1.000 „

100 „ 14 „ 1.400 „

A c) és d) betűk alatt megjelölt egységes állampapírok és szőlődézmaváltsági kötvények jövő évi január-hó 1-én és február-hó 1-én lejárandó kamatszelvényei, minthogy azok közelebről beváltandók lesznek, az illető papirokról levágattak és a kézipénytárba tétettek le.

Elhelyeztettek továbbá a kincsiókba az egyesület tőkevagyonához tartozó, de a Deák Ferencz alapítvány rendeltetésére szolgáló magyar földhitelintézeti záloglevelek is, szintén a jövő évi május hó 1-től kezdve esedékes kamatszelvényeikkel, és pedig A) sorozatu 1.000 frtos záloglevél 3 drb . 3.000 „

C) „ 100 „ „ 7 „ . 700 „

Az értékpapiroknak a kincsfiókba történt behelyezése és bezárása után ezen fióknak mindkét kulcsa elnök ő nagyméltósága kezéhez tétetett le, s a kézipénztár vizsgálata teljesítetett. Ezen pénztár bevétele a bemutatott napló szerint bezárólag f. évi deczember-hó 10. napjáig összes 16.531 frt 18 kr volt, míg a kiadások 11.527 frt 62 krt tettek, minek megfelelőleg a meglévő pénztári készlet 5003 frt 56 kr, mely összeg részint takarékpénztári könyvekben, részint pedig készpénzben hiány nélkül a pénztárba találtatott.

A választmány a megtörtént pénztári vizsgálat utján tájékoztat nyervén arról, hogy az év végéig még szükséges kiadások fedezése után mily összeg maradhat rendelkezésre: elhatározza, hogy ezen összegből, a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával, a folyó 1876. évi kézipénztári megtakarítás fejében a Deák Ferencz alapítványhoz magyar földhitelintézeti záloglevelek vásárlására készpénzben 2000 frt csatoltassék és megbizza a titkárt, hogy ez összeggel zálogleveleket vásároljon.

II. Tárgyaltatik a jelenlegi földadószabályozás alkalmából a katasteri erdőbecslők részére kiadott pénzügyministeri utasítás feletti véleményadásra kiküldött bizottság jelentése.

A választmány a jelentésben előterjesztett javaslatok beható megfontolása után abban állapodott meg, hogy a kérdésben forgó utasítás felett a folyó hó 17-én tartandó rendes közgyűlés elé a maga részéről a következő véleményt terjeszti:

1. Az Országos Erdészeti-Egyesület a jelenlegi földadószabályozás alkalmából a katasteri erdőbecslők részére kiadott pénzügyministeri utasítást általában véve az 1875. évi VII. törvényezikk alapján állónak ismeri.

2. Az utasításban kiadott termési tábla 5, termőhelyi osztályát, s illetőleg ennek maximális termőhelyi jóságát is helyesnek tartja az egyesület, figyelemmel azonban arra,

miszerint tudomással bir arról, hogy vannak és még több helyt is lehetnek az országban oly erdőterületek, melyek a termelési tábla V-ik, vagyis minimális osztályába felvett fatermésnél kevesebb termést szolgáltathatnak: a nmlgu m. kir. pénzügyminister urat feliratilag megkéri, hogy eziránt maga részéről is tájékozást szerezzen, s a terméstitáblába utólag egy alsóbb fokú termőhelyi osztály felvételét rendelje el, hogy így lehetőség legyen az V-ik termőhelyi jóságánál kisebb jóságosztályzattal biró erdőket is a valóságnak megfelelő osztályba sorozhatni.

3. Az utasításban az erdők kezelési költségeinek kiszámítását tárgyazó rendelkezés szelleme nem zárja ugyan ki azt, miszerint ott, hol gazdasági tisztviselők kezelik az erdőket, a kezelési költségek, illetőleg ezek fizetésének aránylagos része az erdőkezelési költségekbe beszámíttassék: mindazonáltal féltreértések kikerülése végett kívánatosnak ismeri az egyesület, hogy a m. kir. pénzügyminister ur ő nagyméltósága a feliratban arra is megkéressék, miszerint a katasteri erdőbecslőket utasítani kegyeskedjék, hogy az erdőkezelést teljesítő gazdasági tisztviselők fizetéseinek aránylagos része az erdőkezelési költségekbe beszámíttassék.

III. A jövő évi egyleti költségvetés tervezetének elkészítésével megbizott bizottság következő jelentést terjeszti elő:

Tisztelt igazgató választmány!

Az „Országos Erdészeti-Egyesület“ 1877. évi költségvetésének általunk megállapított tervezetét, melyzerint az egyesület bevételei 7600 frttal, és összes kiadásai 7000 frttal irányoztatnak elő, azon tiszteletteljes megjegyzéssel van szerencsénk bemutatni, hogy ezen mérsékelt számítással felvett költségvetés a jövő évre 600 frtnyi felesleget helyez kilátásba, s így a folyó 1876. évre előirányozva volt 70 frt felesleghez

képest az egyesület pénztári viszonyainak örvedetes javulását igazolja. — Budapest, deczember-hó 8-án 1876.

Hoffmann Sándor, *Balás Vincze,* *Wagner Károly,*
 biz. tag. biz. tag. alelnök.

A választmány a bizottság által előterjesztett költségvetést tételenként tárgyalván, azt egész terjedelmében elfogadja, s maga részéről a közgyűlésnek jóváhagyásra ajánlja.

IV. Az erdészeti kísérletek és a cserkéregtermelés tárgyában kiküldött bizottságok jelentései tárgyalatván, a választmány a következő elvi határozatokat mondja ki:

1. Az erdészeti kísérleteknek hazánkban való megindítására, tekintettel arra, hogy az ország jelenlegi pénzügyi helyzete az e részben szükséges beruházási és fenntartási költségek megtételét nem engedi, az önként ajánlkozó magánműködés támogatása veendő igénybe, s e czélból az Országos Erdészeti-Egyesület elnöke által az egyesületi tagokhoz felhívás intézendő az iránt, miszerint nyilatkozzanak, hogy mely észleletek, vizsgálatok és kísérletek megtételére éreznek hajlamot s nyujt működési terük alkalmat. Az eljárás okvetlen szükséges egyöntetősége végett a munkálatok mikénti foganatosítása és módozatai iránt az egyesület közlönyében utasítás adandó, s ugyan e folyóiratban az eredmények is közlendők lesznek.

2. A cserkéregtermelés nem tekinthető az erdők pusztító használatának, a mint ezt egyesek és némely hatóság is állítják, sőt inkább kívánatos, hogy az erdőhasználat ezen neme, mindazon tölgyerdőkben, melyek természetes fekvése és talaja ezt megengedi, fokozottabb kiterjedést nyerjen.

A csertermelő és fogyasztó közönség közvetlen érintkezése, s ezáltal a kölcsönös igények megfelelőbb kiegyenlitése, valamint a cserkéreg valódi minőségének megismerhetése és a külföldi vásárlókkal való biztosabb érintkezhetés végett, kívánatosnak ismertetnék, hogy legalább az ország fővárosában

Budapesten, és szükség szerint más vidéken is állandó cservásárok tartatnának. Ha a nmlgu földmívelési-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium ezen cservásárok létesítését szükségesnek ismeri, az Országos Erdészeti-Egyesület kész leendő azok mikénti fogantatása iránt részletes javaslatot tenni.

A cserhántó üzemre használt erdők okszerű kezelésének lényegeseb szabályai következők :

Cserüzemre alkalmas fánemek a kocsános és kocsántalan tölgy. (*Quercus pedunculata* és *Quercus robur*.)

A legkeresettebb és legjobban fizetett cserkérget a fa azon korában adja, midőn héja még sima, minélfogva azt addig kell levágni, míg kérge meg nem cserepedett, vagy fel nem pattagzott. A legjobb forda idő tehát 12—20 év.

A tölgy héjának vastagodását, tehát nagyobb mennyiségű és súlyu cser előállítását elő lehet mozdítani az által, ha 2—4 évvel a letarolás előtt a csererdő átterdöltetik. (Durchforsten.) Ez alkalommal kivétetik minden idegen fánem, valamint a tulvékony és cserhántásra nem alkalmas tölgy-egyedek is. A verőfény nagyobb behatása a cseranyag tartalmát növeli.

A cseranyag szárítására különös gond fordítandó, a megázott vagy megpenészedett cser csak úgy veszt használhatóságából és így értékéből is, mint a gubacs.

Letarolás után a cserhántó üzemben kezelt erdő tisztásai vagy hézagai csemetékkal beültetendők, s a legeltetés mind végig tilalmazandó, miután a fák ez üzemben az egész forda idő alatt is csak jelentéktelen magasságra nőhetnek, s ezért a legeltetés által bennök igen nagy kár történik.

V. A földmívelési-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium folyó évi 21.116. számú leirata által az egyesület felhivatván, hogy Pest-, Pilis-, Solt- és Kis-Kunmegye több községében gyakorolt cserhántó üzem alkalmazhatósága iránt véleményt adjon : ennek kidolgozására W a g n e r Károly al-

elnök ur és Bedő Albert egyleti titkár kéretnek fel, felhatalmaztatván egyuttal az elnökség, hogy tekintettel az ügy sürgősségére, az egyesület részéről a kiküldöttek által adandó véleményt közvetlenül terjessze elő.

VI. A titkár jelenti, hogy az egyesület új hivatalos helyiségébe történt beköltözés után az egyleti könyvtár, mely számos nem erdészeti könyvet tartalmaz, rendezés alá vétett, s hogy eddig a szakkönyvek közül az idegen szakokba vágó művek kiválasztattak, mindazonáltal a könyvtár kellő rendezésére, s a szakbeli és idegen művek jegyzékének pontos elkészítésére és szakszerű osztályozására hosszabb időt igénylő munkát szükséges, és ennek teljesítésére kellő jártasságu egyén felvétele kívánatos, s e célra legalább 60 frt munkadíj engedélyezése szükséges.

Az igazgató választmány jóváhagyólag tudomásul veszi a jelentést, s a költségek fedezésére szükséges összeget a folyó évi jövedelemfölsőlegből 60 frttal engedélyezi.

VII. A következő alapító tagok vétetnek fel: Szabadka sz. kir. város 100 frt; Wenckheim Frigyes gróf 200 frt és gróf Lamberg-Luzénszky család 100 frt készpénzben befizetett alapítványokkal; továbbá Tomcsányi Gusztáv erdőgyakornok, Hudák Lajos erdőgyakornok, Csaszkokczy Károly erdészsegéd, Divald Gyula erdőgyakornok és Rochlitz Pál erdőgyakornok külön-külön tett és kötelezvényekben biztosított 100 frt alapítványokkal és Szt.-Endre város 200 frt alapítvánnyal.

Évdijas rendes tagokul vétetnek fel: Molitor Ágost, katasteri erdőbecslő felügyelő; Roxer Vilmos, katasteri erdőbecslő felügyelő; Odescalchy Arthur herczeg; Baidersdorf Károly erdész; Szopos Demjén erdőgyakornok; Horváth Sándor fogalmazó erdőgyakornok; Oszvald Károly erdőgyakornok.

VIII. A jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Wagner Károly és Hoffmann Sándor tagtársak kéretnek fel.

Kelt mint feent.

Wagner Károly,

alelnök.

Hoffmann Sándor,

választn. tag.

Tisza Lajos,

elnök.

Bedő Albert,

egyleti titkár.

Az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

(Budapest, decz. 17-én.)

Jelen voltak: Tisza Lajos egyleti elnök ö Nmlga; Wagner Károly, egyleti alelnök; Akantisz Rezső, közalapítv. erdész és alapító tag; Baidersdorf Antal, fakereskedő alapító tag; Bedő Albert, egyleti titkár; Belházy Emil, m. k. erdőrendező és alapító tag; Czirbesz Kálmán, közalapítv. erdőrendező és alapító tag; Degenfeld Lajos gróf, alapító tag; Eleőd Józsa, gyárbirtokos és alapító tag; Ertl Gusztáv, m. k. katast. erdőbecslő és rendes tag; Frank Pál, m. k. erdőszámvivő r. tag; Girsik János, m. k. jószágigazgató és alapító tag; Gungl János, közalap. erdész és r. tag; Günther Antal, ügyvéd és rendes tag; Ghyezy Emil földbirtokos és alapító tag; Herger János, m. k. főerdőmester és rendes tag; Hirsch István ministeri fogalmazó és alapító tag; Hoffmann Sándor, ministeri titkár és alapító tag; Horváth Sándor, fogalmazó erdőgyakornok rendes tag; Jóasz Alajos, m. kir. erdész és alapító tag; Kallina Károly, m. k. erdőmester és alapító tag; Kenessey Kálmán, m. k. osztálytanácsos és alapító tag; Kitzberger József, katasteri erdőbecslő felügyelő és rendes tag; Korizmic László, tiszteletbeli tag; Kovacsics Ede, m. k. ministeri főerdész és

alapító tag; Krausz József, m. k. erdész és alapító tag; Kuntzl Antal, közalapítványi erdész és alapító tag; Lázár Jakab, m. k. jószágigazgató és alapító tag; Lehmann S., közalapítványi erdőrendezői segéd; Máday Izidor, ministeri titkár és alapító tag; Málcsek Gusztáv, m. k. jószágigazgató és alapító tag; Mányay Ferencz közalapítványi erdész és rendes tag; Oszwaldt Károly, erdőgyakornok és rendes tag; Pausinger József, m. k. központi erdőrendező és alapító tag; Ruttner Antal, m. kir. főerdőmester és alapító tag; Soltész Nándor, m. k. erdész és rendes tag; Scholcz Rezső, m. k. jószágigazgató és alapító tag; Stanislav Simon, m. kir. erdész és alapító tag; Schusselka Gusztáv, üvegyáros és alapító tag; Szabó Adolf, kat. erdőbecslőfelügyelő és alap. tag; Széchenyi Pál gr., földbirtokos és alap. tag; Székely Mihály, erdészeti tanár és alapító tag; Szöcs Károly, m. k. erdész és alapító tag; Takács Ferencz, közalapítványi erdőmester és alapító tag; Ujházy Dénes, közalapítványi erdőmester és rendes tag; Uray Bódog, közalapítványi raktárgondnok és alapító tag; Wagner Vilmos, központi gépész mérnök és alapító tag; Weisz Ferencz, m. k. raktárgondnok és alapító tag.

I. Elnök ő Nagyméltósága a közgyűlést megnyitó beszédét*) előadván, felhívja a titkárt, hogy a múlt közgyűlés óta történt egyleti intézkedésekről jelentést tegyen.

Bedő Albert. A mi az egyesület működéséről a múlt közgyűlés óta lefolyt időt illetőleg előadható, az a t. tagtársak előtt az egyesületi közlönyben közzétett jegyzőkönyvekből már egész terjedelmében ismeretes. Ezen oknál fogva csak a fontosabb tények rövid megemlítésére szoritkozom. A múlt közgyűlésen kifejezett óhajhoz képest az egyesület ez évi ren-

*) Lásd jelen füzet 3. lap.

des közgyűlése Mehádián lett volna megtartandó; az ország határszélén dúló háborús viszonyok azonban ezt lehetetlenné tették. Ezért az igazgató választmány kívánatosnak tartotta, hogy az azon vidékre való utazás, tekintettel a fennforgó viszonyokra, a folyó évről elmaradjon és e helyett az idei rendes közgyűlés Budapestre hívassék össze. A mult közgyűlésen megbízatást nyert a választmány az iránt, hogy az erdőőrök által szolgálati érdekekben viselt fegyverekre rótt vadászati jegyadó megszüntetése tárgyában, tekintettel arra, hogy épen a szolgálat érdekében szükséges a fegyver viselése, mely nélkül sikeres szolgálat kevésbé várható: feliratot intézzen a m. k. kormányhoz. E feliratot a választmány felterjesztette: az eredmény azonban az lett, hogy, tekintettel az e részben fennálló törvény pozitív intézkedéseire, az egyesület kérelmének administratív uton hely nem volt adható, miután e kérdésben csakis törvényhozásilag lehet intézkedni. Az igazgató választmány, tekintettel e körülményre, czélszerűnek találta azt, hogy az ujonnan szerkesztendő erdőtörvényben egy külön czikk gondoskodjék arról, hogy az erdőőrök által viselt fegyver a vadászati jegyadó díja alól felmentessék; minélfogva az egyesület részéről ujabban átdolgozott erdőtörvényjavaslatba a vadászati jegyadó mentességet kimondó intézkedés fel is véteztett. Az erdészeti kísérletek tárgyában a mult közgyűlés elé terjesztett indítványok a kivített illető egyleti intézkedések megtétele végett, az igazgató választmányhoz utaltattak. Az erdészeti kísérlet ügyben az igazgató választmány, a kebeléből kiküldött szakbizottság véleményének meghallgatása után, a következő határozatot hozta:

„Az erdészeti kísérleteknek hazánkban való megindítására, tekintettel arra, hogy az ország jelenlegi pénzügyi helyzete az e részben szükséges beruházási és fenntartási költségek megtételét nem engedi, az önként ajánlkozó magán-

működés támogatása veendő igénybe, s e célból az Országos Erdészeti-Egyesület elnöke által az egyleti tagokhoz felhívás intézendő az iránt, miszerint nyilatkozzanak, hogy mely észleletek, vizsgálatok és kísérletek megtételére éreznek hajlamot s nyujt működési terük alkalmat. Az eljárás okvetlen szükséges egyöntetősége végett a munkálatok mikénti fogatosítása és módozatai iránt az egyesület közlönyében utasítás adandó, s ugyan e folyóiratban az eredmények is közlendők lesznek.“

Kétséget nem szenved, hogy a jelen viszonyok közt más célravezetőbb intézkedést tenni nem lehetett, mert oly beruházási és fenntartási költségek, melyek bár mi szerényen szabassanak is meg, évenként több ezerre menő összeget igényelnek, az ország jelenlegi pénzügyi helyzetében aligha volnának megtehetőek.

Az erdészeti törvény ügyében szintén az igazgató választmány feladatává tétetett volt felírni a magy. kir. kormányhoz, s e részben, mint a t. közgyűlés elnök ur ő Excellentiájának megnyitó beszédjéből értesült, az intézkedés meg is történt, sőt már a megnyugtató válasz is megérkezett és ma az ügy kedvező folyamatban van, úgy hogy nemsokára az erdőtörvény megalkotását várhatjuk.

Az igazgató választmány kérelmezésére engedte meg a nagyméltóságú pénzügyministerium azt, hogy a métermértékre általa átdolgozva kiadott erdészeti segédtablákat egyesületünk tagjai a 3 frt bolti ár helyett 30⁰/₁₀ ármérsékléssel szerezhessék meg.

Az egyesület kalocsai közgyűlése által az alapszabályok módosítása iránti javaslattételre szintén fel volt hívva az igazgató választmány. Ennek megfelelőleg új alapszabály-tervezetet dolgozott ki, s azt a jelen közgyűlés elé terjeszti és én tisztelettel kérem a t. tagtársakat, hogy sziveskedjenek az új alapszabály-tervezet itt lévő példányait kezökhöz venni.

Egyik feladatát képezte az igazgató választmánynak egyszersmind a kataszteri erdőbecslők részére kiadott pénzügy-ministeri utasítás felett való nyilatkozattétel. A választmány e részben a t. közgyűlésnek határozott véleményt kívánt előterjeszteni és ennek kidolgozására saját kebeléből egy bizottságot küldött ki, melynek javaslatát a legközelebb tartott választmányi ülésben tárgyalván, választmányunk véleményét azt az ez iránt kitűzött közgyűlési szakkérdés tárgyalásának megkezdése alkalmával lesz szerencsém előterjeszteni és elfogadásra ajánlani.

A Deák Ferencz-alapítvány létesítésének kimondása szintén az igazgató választmány kezdeményezéséből történt és az e részben kidolgozott javaslatot, az egyleti alapszabályba foglalva, terjeszti a t. közgyűlés elé.

További működése volt a választmánynak, illetőleg elnök ö Excellentiájának azon felhívása, melyet alapító tagok szerzése végett az ország földbirtokosaihoz intézett és bármennyire legyen is a jelenlegi viszonyok közt a hazafias érzésű magyar ember jótékony-sága igénybe véve, a felhívás igen szép sikerre vezetett.

A választmány feladata volt a földmivelési ministeriumtól vett felhívás folytán szakvéleményt adni a cserhántó-üzemben kezelt erdők használatáról s ezen üzemmód alkalmazhatóságáról. Az igazgató választmány véleményét, melyben kimondá, hogy sem erdészeti, sem közgazdasági érdekek nem állják útját annak, hogy a cserhántó-üzem az erre alkalmas talajon minél bővebben gyakoroltassék, a folyó december hó 10-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve tartalmazza.

Ezek volnának tisztelt közgyűlés az igazgató-választmány részéről történt fontosabb intézkedések.

Az előadottak után át kell térnem most arra, hogy meg-

emlékezzem néhány elhunyt tagtársunkról és kérem, hogy haláluk felett a t. közgyűlés jegyzőkönyvi részvételét fejezné ki.

Elhalt tagtársaink következők: Szatmáry Károly tiszteletbeli tag, Sina Simon báró, legidősb gróf Teleky Domokos, Kádár István közalapítványi erdőmester és Kelemen Sándor földbirtokos, alapító-tagok; Draschdianszky János m. k. erdész, Szoller Ignác uradalmi erdőmester és gróf Waldstein János földbirtokos.

Elnök. Én azt hiszem, hogy itt mindjárt határozatilag kimondhatom és ezzel a t. közgyűlésnek véleményét tolmácsolom, hogy az egyesület fájdalommal veszi tudomásul ezen érdemes tagjainak elvesztését.

Bedő Albert. Választmányi ülés tartatott 7. Az alapszabályok szerint évnegyedenként tartandó igazgató-választmányi ülés. Az egyesületi tagok száma ez évben számos új alapító és rendes taggal szaporodott, a belépett alapító és rendes tagok általános névsorát az egyesület közlönyének legutóbbi száma tartalmazza. Minthogy pedig az idő rövidege miatt ezen hosszas névsor felolvasása nem lehetséges, tisztelettel kérem a t. közgyűlést, hogy az ez évben belépett s az egyesület közlönyében már névszerint megnevezett tagokat bejelentetteknek méltóztassék tekinteni, miért is most csak a legutóbbi választmányi ülésben bejelentett és azóta felvételre jelentkezett tagok neveit fogom felolvasni: Báró Prandau Gusztáv 200 frt alapítvánnyal, Halbauer István 100 frt alapítvánnyal; továbbá mint rendes tagokat: Kitzberger József kataszteri erdőbecslő-felügyelőt, Gönczy István erdőpénztárnokot, Trnovszky Károly m. k. erdészt és Tölg Vilmos m. k. erdőgyakornokot.

Elnök. Azt hiszem, méltóztatik örömmel tudomásul venni, és a bejelentett urakat a tagok sorába iktatni; a most bejelentett új tagok belépése örvendetes jele annak a növekvő

érdeklődésnek, melyben egyesületünk a közönség részéről ujabban is részesült.

Bedő Albert. Végül megemlékezem az egyesület tagjai számáról, mely következő: van 371 alapító, 408 évdijas és 4 tiszteletbeli, összesen 783 tagja az egyesületnek.

Elnök. Méltóztatnak a titkári jelentést és a szerint tett választmányi intézkedéseket helyeslő tudomásul venni? (*Helyeslés.*) E szerint a jelentés tudomásul vétetett.

II. Elnök. Következik az alapszabályok 9. §-ának értelmében a múlt évi számadás felülvizsgálata és a jövő évi költségvetés megállapítása. Erre nézve szükséges egy bizottságot kiküldeni, mely átvevén az illető számadási könyveket és iratokat, a délután tartandó ülésben úgy a számadás felülvizsgálásáról mint a jövő évi költségvetésről jelentését előterjesztendi. Bátor vagyok a bizottság elnökéül Malcsek Gusztáv kir. tan. urat, tagokul pedig Ruttner Antal és Kovacsics Ede urakat ajánlani. (*Helyeslés.*) Ennélfogva ezen urak megválasztottaknak tekintetnek.

III. Elnök. Most következnek az egyesületi alapszabályok és ügyrend megváltoztatása iránt az igazgató választmány által tett javaslat tárgyalása. A titkár ur szives lesz azon főbb módosításokat előterjeszteni, melyek az új alapszabályokban foglaltatnak.

Bedő Albert. A lényegesebb módosítások a következők. Az alapítványokra eddig a legkisebb összeg 100 frtban volt megállapítva, mely jövőre 150 frtra lenne felemelendő. Ez indokolását abban találja, mert az egyesület közlönyének ára 8 frt. Az évdijas tagoknál az év és közlönydíj 8 frt tagsági díjjal javasoltatik megállapíttatni és így szükségessé vált, hogy az alapítványi tőke minimuma ennek megfelelő kerek összegben állapíttassék meg. Igen természetes azonban, hogy e módosítás az eddig tett alapítványokat nem alterálja. A

második módosítás az, hogy az évdíj, mely eddig 5 frt volt és a lapdíj, mely eddig 3 frtot tett, egyesítettnek és jövőre az évdíj 8 frt leszen, mely összegért az egyesületi tagok a közlőnyt minden további díj fizetése nélkül fogják kapni; mihez képest szintén önként értetik, hogy a mostani évdíjas tagok érvényben álló aláírásai, melyben az illetők magukat 5 frt évdíj és 3 frt lapdíj fizetésére kötelezték, ezen tagsági nyilatkozatok lejártáig szintén a 8 frt tagsági díjnak felel meg s így ezek részéről sem kellend másnemű, mint a részökről önként elvállalt fizetést teljesíteni.

A harmadik módosítás nem egyéb, mint a Deák Ferencz alapítványnak az alapszabályokba való felvétele. Ennek indokát a t. közgyűlés már a választmányi ülés határozatából tudja. Célja az, hogy az egyesület szellemi működésére és illetőleg a magyar erdészeti irodalom fejlesztésére szükséges alaptőke e célra folytonosan rendelkezésre álló és évenkénti jövedelmet szolgáltató kamatot hozzon. Ezen alapítvány 10.000 frtban lett megállapítva, melynek évenkénti kamata 550 frt, mely körülbelül 100 db. aranyra felel meg. Ezen alapítvány létesítése által 100 db. arany vagy 550 frt pályadíj lesz évenként kitűzhető, a mi kétségkívül lényeges befolyást fog az erdészeti irodalom további fejlesztésére gyakorolni.

Egy további lényeges módosítás az alapszabályokban még az, hogy az alapszabályoktól eddig különválasztott ügyrend mostan, minthogy ez szintén az alapszabályok körébe tartozik, azokba felvétellett s hogy az igazgató választmány tagjainak száma 24-ről 30-ra emeltetik.

A többi módosítások a tagok jogkörére és kötelességeire vonatkoznak s az ebbeli határozatoknak az eddigiekhez képest való kibővítését és szabatosabb körülírását tartalmazva, biztosítják magukat a tagokat is az iránt, hogy az évi 8 frt díjon

felül az egyesület semmi további díjnak fizetésére őket nem kötelezheti.

Elnök. Ha ezt méltóztatnak általánosságban elfogadni, akkor áttérhetünk az alapszabályok részletes tárgyalására. *(Elfogadjuk.)* Azon pontnál, hol valakinek kételye támad: méltóztassék az iránt felszólalni.

A közgyűlés az alapszabályokat általánosságban és az egyleti titkár által megjelölt módosításokkal együtt elfogadván, áttér a részletes tárgyalásra.

A 6. §-nál felszólal

Ruttner Antal. T. közgyűlés! Az épen most felolvasott §-hoz azon észrevételem van, hogy abban az egyesület érdekét nem látom tökéletesen biztosítva, mert itt nincs kimondva, hogy azon esetben, ha az alapító elhal, a tett alapítványok átszállanak-e a jogutódokra vagy nem? Ennek következtében azzal kívánom e §-t megtoldani, hogy „a tett alapítványok az alapítók örököseire is átszállnak“.

Elnök. Méltóztassanak ezen kérdéshez hozzá szólni. Magam részéről azt hiszem, hogy az alapítókat megnyugtatná az, ha tudnák, hogy elhunytuk esetére azon jog, melyet nekik ezen alapítvány szerzett, örököseikre is átszáll. Ezen indítványt, mint a mely az alapszabályokat csak kiegészíti, részemről üdvözlöm. Módozatot kell azonban keresni arra nézve, hogy ha ez kimondatik: egyuttal meghatározottassék az is, hogy az örökösök közül kire szálljon ezen jog, mert ezt csak egy személy gyakorolhatja. Így pl. az egyesületi közlönyre csak egy személy tarthat igényt. Én, ha jól emlékezem, az országos gazdasági egyesület alapszabályaiban van erről intézkedés, mely minden tekintet figyelembevételével határozza meg, hogy az illető tag elhunytával kire száll az alapító által szerzett jog?

Méltóztatnának talán abban megnyugodni, hogy a titkár ur a orsz. gazd. egyesületnek erre vonatkozó pontját

nézzé meg és terjeszszzen elő egy azzal analog pontot, javaslat alakjában a délutáni közgyűlés elé.

Koriz mics László. Megjegyzi, hogy az orsz. gazd. egyesület alapszabályai az alapítók örökösének nem adnak oly hosszú időre terjedő jogot, mint itt eléretni céloztatik, a meny nyiben azt annak közvetlen örökösei vehetik csak igénybe. Ez érdekében is van az egyesületnek, nehogy egy alapítvány egy egész generációnak adjon jogot. Ha a többi örökösök ismét alapítók akarnak lenni, azok az alapítókra nézve általában fennálló szabályok szerint az alapítók sorába léphetnek. Pártolja az elnök által előterjesztett indítványt.

Eleőd József. Megjegyzi, hogy az alapítvány által szerzett jog szigoruan személyi jog, mely az illető halálával megszűnik és az örökösökre, mint ilyen át nem száll. A mi azonban az alapító kötelezettségét illeti, ez a hagyatékot is terheli. Erre nézve tüzetes intézkedést kíván az alapszabályokba felvételni.

Elnök. Arra nézve, hogy az alapítási jog csupán személyhez kötött jog, megjegyzem, hogy ez igen is áll és hogy ez eddig így is volt alapszabályaink értelmében. Azonban nem kell tekinteten kívül hagynunk azt sem, hogy akkor nem lesz inger arra, hogy valaki alapítónak lépjen be, mert ugyanazon czélt el fogja érni az által, hogy évdijas tagnak véteti fel magát. Szerintem tehát okvetetlenül szükséges, hogy az alapító tagoknak nagyobb kedvezmény nyujtassék legalább annyiban, hogy az ő közvetlen örököse még élvezhesse az alapítással járó jogokat, mert különben az egyesület tőkevagyonának szaporodása nem történheték meg. Részemről provisiót szeretnék az alapszabályokban felvételni az iránt, hogy akkor, midőn a jogélvezet megszűnik, a tőkének az örökösök részéről készpénzben való befizetése biztosittassék.

Ruttner Antal. Egy szűkebb körü bizottságot kíván

ezen kérdésnek, valamint az alapszabályokba felvett módosításoknak átvizsgálására kiküldeni, mely véleményét a délutáni ülésben előterjeszhetné.

Elnök. Megjegyzi, hogy az előterjesztett módosítások az igazgató választmánynak munkálatát képezvén, ezek ily szűkkörű bizottság által, mely maga a választmány volt, már is átvizgáltattak. Legcélszerűbbnek tartaná, ha a közgyűlés végig tárgyálná az alapszabályokat és csak azon pontokat használná a délutáni közgyűlésre, melyek iránt észrevétel merül fel.

Korizmic László. Pártolja elnök felszólalása után a tett indítványt.

A 10. §. 13. pontjánál felszólal.

Wagner Károly. A sorrendet kívánná megváltoztatni s a tiszteletbeli tagokat a dolog természeténél fogva első helyre tételni s egyuttal világosan kimondatni azt, hogy a tiszteletbeli tagok ezen minősége élethossziglan tartson. *(Helyeslés.)*

Elnök. Ezen fejezet tehát elfogadtatott azon módosítással, hogy az egyesület tagjai sorrendjén első helyen említessenek a tiszteletbeliek és hogy tagsági joguk élethossziglan tart.

A 11. §. a) pontja kapcsolatban az előbbi határozattal, a délutáni ülésig függőben marad.

A 86. §-nál felszólal

Eleőd Józsa s azon indítványt teszi, hogy az egyesület feloszlása esetére az alapítványi tőkék ne az alapítók jogutódainak szolgáltassanak ki, hanem más közhasznú célokra fordítottassanak, a mennyiben az ilyen felosztás egész inquisitorius eljárásra adna okot, a mi az egyesületnek nem áll érdekében.

Elnök. Ezen pont javaslatbahozatalánál az vezette a választmányt, hogy ha az alapszabályokba ki lenne mondva, hogy

a rendes tagoknak $\frac{1}{3}$ -ad része szükséges, hogy a felosztás esetére érvényes határozat hozassék, bajos lett volna az ezen esetben szükséges határozat hozatalára a tagok nagyobb számát kikötni, a mennyiben nagyobb számú tagokat összehozni így is nehéz. Ily körülmények között az igazgató választmány nagyon meggondolaudónak tartotta, hogy a rendes tagok harmad-része ne intézkedhessék a többi kétharmad vagyónáról oly célra, melyre azt az illető alapítók egyáltalában nem szánták volna. A mi azt illeti, hogy az alapítványok felosztása esetében az egyletnek kellemetlenségei lehetnének, megjegyzem, hogy az illető összeg birói kézbe tétetvén le, a törvényszék dolga lesz azokat felosztani.

Ha egyébként a t. közgyűlés szükségesnek tartja, az ezen pont feletti határozathozatalt a délutáni ülésre lehetne halasztani. (*Helyeslés.*)

Ennélfogva az egylet alapszabályai a délutáni határozatra fentartott három pont kivételével elfogadtattak és jóvá hagyattak. (*Él. helyeslés.*)

IV. Elnök. A tárgyalásra kitűzött tárgyak egyikét lesznek bátor felvételekre ajánlani; még pedig, minthogy az első helyen említett katasteri utasítás talán hosszabb discussióra adhat alkalmat, az időre való tekintettel a második helyen említett tárgyat vehetnők elő, mely arról szól, hogy mi teendő az erdészeti szolgálathoz szükséges műszaki személyzet nevelése érdekében. Erre nézve Fekete Lajos tagtárs urtól egy értekezés küldetett be, a mely most felolvastathatik s ha az iránt bővebb eszmecsere fejlődnék ki, azt a délutáni ülésen lehetne folytatni. Felkérem ennélfogva Kovacsics főerdész urat, sziveskedjék Fekete ur beküldött értekezését felolvasni.

Kovacsics felolvassa Fekete erdőakadémiai tanár értekezését, mely következő indítvánnyal záratott be:

Elnök: Azt hiszem, hogy csak sajnálatunkat fejezhetjük ki a felett, hogy a t. tagtárs ur, ki ily tüzetesen foglalkozott ezen tárgyal, most nincs közöttünk, hogy netáni aggodalmaink iránt felvilágosítással szolgálhatna. Az értekezés azonban oly alaposan van kidolgozva, hogy, azt hiszem, a közgyűlés el fogja rendelni annak az egyleti közlönybe való felvételét.

A mi az indítványnak tárgyalását illeti, azt a délután tartandó ülésen teljesíthetnök, midőn annak elfogadása vagy módosítása iránt a t. közgyűlésnek bővebb megvitatás után lesz alkalma nyilatkozni. *(Helyeslés.)*

V. Elnök: Ezen ülés alatt még azt óhajtanám, hogy az egyesületi igazgató választmány kiegészítése megtörténjék és azután délután 5 órakor kérném a t. tagtársakat ismét megjelenni.

A beadandó szavazatok összeszámításával foglalkozó bizottság elnökévé Scholcz Rezső urat, tagjaivá pedig Eleőd J. és Hoffmann Sándor urakat vagyok bátor felkérni. *(Helyeslés.)*

Ennélfogva felkérem a szavazatszedő bizottságot a szavazatok átvételére.

(Beadatnak az első alelnöknek a szavazatok) melyek összeszámítása után

Scholcz Rezső bejelenti a szavazás eredményét, mely szerint 43 szavazat közül az első alelnöki tisztre Wagner Károly 40., választmányi taggá pedig Degenfeld Lajos gr. 37 szavazattal lön megválasztva.

Elnök: E szerint a t. közgyűlés az egyesület első alelnökévé Wagner Károly volt másod alelnök urat, igazgató választmányi taggá pedig Gr. Degenfeld Lajos urat választotta meg. *(Éljenzés.)*

Wagner Károly: Mély köszönetét fejezi ki a t. közgyűlésnek ezen megtisztelő bizalomért és igéri, hogy igyekezni fog arra magát érdemessé tenni.

Elnök: Méltóztassanak az üresedésbe jött másod alelnökre beadni szavazataikat.

(Beadatnak a szavazatok) melyek összeszámitása után, Scholcz bizottsági elnök jelenti, hogy a beadott 37 szavazat közül 26 szavazattal másod alelnökké Báró Podmaniczky Géza ur választatott meg.

Elnök. E szerint a t. közgyűlés az egyesület másod alelnökéül báró Podmaniczky Géza urat választotta meg. (Éljenzés!)

Erre a délelőtti ülés 1¹/₄ óraker véget ért.

(Folyt. köv.)

Csiráztatási kísérletek a tülevelűek magvaival.

(„Aus dem Walde“ 1875. VI. füzet után.)

A porosz kir. erdőségekre nézve szabályként meg van állapítva, hogy a kincstári magpergetőkből szállított fenyőmagvakat nem lehet addig tenyészanyagul felhasználni, míg azok jósága és csiraképessége megfelelő próbák és ellenpróbák által nem igazoltatik. Ezen intézkedéssel egyfelől ellenőrizve vannak a magpergető intézetek, másfelől lehetővé válik a vetésre felhasználandó mag mennyiségének meghatározása s minden esetben eleje vétetik annak, hogy a tenyésztő rosz maggal vesződjék. A magpergető intézeteknek határozott felsőbb engedély nélkül soha sem szabad oly magot kiadni, mely a csiráztató próbánál legalább 60⁰/₀ csiraképességet nem mutatott s a százalékban kifejezett csiraképesség minden szállítás alkalmával s minden küldeményre vonatkozólag közlendő azon főerdészszel, ki a magot felhasználandja.

Ha a magszükséglet nagyobb mennyiséget s nevezetesen 50 kilogrammnál többet tesz ki, akkor az átvevő főerdészek kötelesek ellenpróbát tenni, melynek eredménye ha csekélyebb-

nek mutatkoznék, mint a magpergetőn kipuhatolt csiraképeség négy ötöde, akkor az illető kormánykerület részére kinevezett kísérleti főnöknek (milyen minden kormánykerületre van kinevezve) a kérdéses magból próba küldendő és ítélete kieszközölendő a tenyészanyag csiraereje felől. Ezen ítélet, mely ismételt csirázttató kísérlet alapján mondandó ki, egyelőre döntő erővel bír s e szerint határozza el aztán az illető főerdész, hogy a mag felhasználtság-e vagy sem.

Ilyen kísérleti főnök tisztével bizattam meg — mondja Ohnesorge főerdész — Hannover részére 1874-ben, mire csakhamar s különböző vidékekről majdnem egyidejűleg oly mennyiségű próbaküldeményt kaptam, hogy próbaedényekben és az ezek felállításához megkívántató helyiségben, mondhatni, szükségét kellett látnom, a mit még szorongatóbbá tett azon körülmény, hogy a dolog ujságánál fogva és magam okulása végett minden küldeményből több rendbeli próbát kísérlettem meg. Nevezetesen tettem cserépprobákat földdel és fűrészpórral, rongyprobákat fa- és agyagtányérokra, vastag és vékony flanelban, erős és gyöngébb nedvesítéssel, s végül a csirázttató edényeknek hidegre és melege helyezésével.

E közben négy hetet egész háznépemmel együtt csirázttató edények között kellett töltenem s aggodalommal örködnöm a fölött, nehogy az edények összecserélődjenek, a mi lehetlenné tette volna, hogy külön kísérleteim eredményének tudomására jussak. Ezen nagyszámu kísérletek tartama alatt lakszobámban naponkint egy félakó viz gőzölgött el.

Türelmesen viseltem a cserépfazekak és rongykészülékek társaságát s megvoltam a vízgőzzel telített szobában és a kísérleti edényekkel eltorlaszolt ablakok mögött egészen kísérleteim befejeztéig, de elvégre is gondolnom kellett arra, hogy szobámban ezen állapot évenkénti ismétlődésének elejét vegyem.

A szükség általában találékonyvá tesz s úgy vélem, hogy az én szorongatott helyzetem sem tévesztette e részt hatását s engem oly kísérlet felismerésére vezetett, melylyel a csiráztató próbák könnyen és kényelmesen megejthetők.

Talán egyik-másik hasonló helyzetben levő kollegám köszönettel leend, ha kísérleti eljárásomat megismertetem s talán a tudománynak is tesztek ezzel némi szolgálatot, — miért is kísérleti eljárásomat ezennel közrebocsátom.

A csirázási folyamathoz tudvalevőleg három tényező szükséges: levegő, nedvesség és meleg. Kísérletem oda irányult, hogy ezen tényezők helyes arányban lehetőleg egybehassanak.

Egy 5 cm. széles és 10 cm. hosszú megnedvesített flanellrongyocskára raktam a kísérlet alá veendő magvakat megszámitva és egyenként olykép, hogy a rongy széléhez igen közel ne essenek, s összegöngyöltem a rongyocskát lehető szorosan és a tekercset egy gombostűvel összetűztem. Erre vettem egy 7 cm. széles és 38 cm. hosszú szivó flanellszalagot, körülbelül ennek a közepe tájára csavarítottam a magot tartalmazó kis tekercset s itten ismét egy gombostűvel megerősítettem.

Erre a szivó szalagot tartalmával együtt félig vízzel töltött boros üvegbe bocsátottam és a szivó szalag felső végét mintegy ujnyi szélességben az üveg nyaka fölött visszahajtottam. A magot tartalmazó tekercs körülbelül középen függött a viz felszíne és az üveg nyaka között; a szivó szalag alsó vége pedig az üveg fenekéig leért.

A szivó szalag által így módon képződött nyílt csatornán és a kis tekercs szabad végein át a levegőnek útja volt a magvakhoz bejutni.

Erre a rongykészüléket az üveg megfordításával jól megnedvesítettem, az üveget ablak közé állítottam s 7 napig érintetlenül hagytam.

Az üvegben levő vizgőz és a szívó szalag közvetítése mellett a magpróba állandóan egyforma nedvességben tartatott. Minden reggel egy félóra hosszat napsugarakat bocsátottam az üvegre, minek folytán a harmadik tényező a meleg is, némileg előidéztetett s egyuttal előmozdított a víz elgőzölgése is; különben pedig az üveget a napsugarak egyenes behatása ellen lebocsátott redőnyökkel védtem. Napsugarak hiányában később kályhameleget is alkalmaztam ugyan, de constatálhatni hiszem, hogy a napsugarak kedvezőbb eredményeket idéznek elő.

Egy hét lejártával megvizsgáltam a magpróbát s örömömre úgy találtam, hogy a kísérlet teljesen sikerült. Nem csak hogy valamennyi jó mag kicsirázott, de a csirák erőteljesek és oly mérvben fejlettek voltak, hogy már a tekercs felbontásánál eltöredeztek.

Mig a többi próbák mindenikénél valamennyi mag csirázása jóformán három hetet vett igénybe, addig itten a kísérlet egy hét alatt befejezettnek volt mondható.

Későbbi kísérleteknél nem értem el mindig ily rövid idő alatt az ennyire kedvező eredményt, azonban az eljárás mindig sokkal egyszerűbb és biztosabb, mint a közönséges rongy- vagy cserépprobáknál.

Az idén 1875. február 28-án kaptam először egy kisebb küldemény lúczfenyő-magot csiráztatás végett; eltökéltem ennek csiráztatásával összehasonlító kísérletet vinni véghez, ennél fogva próbákat számítottam ki, s a kísérleti edényeket ugyanazon ablakba helyeztem. A következőkben tudomásra hozom ezen lehető legnagyobb pontossággal végrehajtott kísérletek eredményét.

Február 28-án esti 9 órakor helyeztem be a próbákat s a csirázás bekövetkezett;

			Az üveg- próbánál. 100 szemből.	A cserép- próbánál. 100 szemből.	A rongy- próbánál. 100 szemből.
Márcz. 7-én, tehát 7 nap mulva	=	50 szem	semmi	semmi	
„ 8-án, „ 8 „ „	=	18 „	—	—	
„ 10-én, „ 10 „ „	=	5 „	—	—	
„ 13-án, „ 13 „ „	=	—	—	2 szem	
„ 14-én, „ 14 „ „	=	—	3 szem	10 „	
„ 16-án, „ 16 „ „	=	—	5 „	31 „	
„ 17-én, „ 17 „ „	=	—	6 „	22 „	
„ 19-én, „ 19 „ „	=	—	13 „	6 „	
„ 23-án, „ 23 „ „	=	—	20 „	2 „	
„ 25-én, „ 25 „ „	=	—	21 „	—	
„ 27-én, „ 27 „ „	=	—	3 „	—	
Összesen 73 szem			71 szem	73 szem.	

E szerint a csirázás be volt fejezve:

Az üvegpróbánál 10 nap alatt.

A rongypróbánál 23 „ „

A cseréppróbánál 27 „ „

Valamennyi kísérlet eredménye, miként látható, majdnem egyenlő volt. A cserép-próba hosszabb tartamát a magvak kissé vastag befödésének és a bekövetkezett hideg időjárásnak tulajdonítom.

— sz. —

A f a p i a c z r ó l .

B u d a p e s t , 1876. január-hó 10-én.

A faüzlet jelenlegi állását nem mondhatjuk kielégítőnek; az árak nyomottak s a hitelre való vásárlás vagy a fizetők hitelkérése mind nagyobb mérvet öltenek.

A fenyőféle anyagoknál úgy az épületi fa, mint a fűrészgyártmányok rövidebb határu és biztos fizetésű kereslete igen

lanyha és nem felel meg az ugynevezett türehető téli üzlet mértékének sem. A kereskedők azonban reménnyel vannak a javulásra, mit eléggé igazol azon körülmény is, hogy habár kevés a vétel és eladás, de mégis nem jelentéktelen számban és utolsó czégek részéről történnek tudakozódások az eladható készletek után.

A tölgyeknél már másként áll a dolog. Az európai vasutak rendkívül nagy szükséglete s az asztalos iparnak e fanem fogyasztására mindinkább kiterjedő hajlama ez anyag árát már magában szilárdá teszi, s azt még a jelen mostoha körülmények között is jól keresik és fizetik. Ajánljuk azért az erdőbirtokosok és erdőtisztjeik figyelmébe, hogy ott, hol helyi kényszerítő körülmények nem forognak fenn, különös figyelmet fordítsanak arra, miszerint a tölgyfa-állabok épület- és műszer-fája a kevésbé értékes tűzifába ne dolgoztassanak fel, hanem vagy megelőzőleg használtassanak e választékra ki vagy inkább az illető állab vétessék később vágás alá.

A tűzifaárak a lanyhára fordult téllal némi csökkenést szenvedtek. Van azonban a lanyha és sáros télnek egy más kellemetlen oldala is, mely az üzlet későbbi alakulására s különösen a már piacra állított készletek árára nem lényegtelen befolyással bírand, s ez az, hogy a rossz utak miatt az újabban termelt faanyagok kihordása a vágásokból vagy a mellék vonalokról a főbb vonalakra, az egész országban igen nehezen vagy helyenként éppen nem is teljesíthető.

A faszén kereslete kielégítő s ezen anyagból a készletek általában véve megapadtak.

Egyes piacokról a következő anyag-árakat közölhetjük:

Budapest. Egy köbméter faragott tölgyépületfa	30—36 frt.
Egy köbméter faragott fenyőépületfa	12—16 frt.
Egy köbm. gömbölyű tölgyépületfa	16—20 „
Egy köbm. gömbölyű fenyő-épületfa	8—10 „

Egy köbm. fenyő fűrészáru	15—20	frt.
Egy méter cserhasábfa	5.4—5.65	"
Egy méter tölgyhasábfa	4.7—4.75	"
Egy méter bükkhasábfa	4.75—5.15	"
Egy métermázsa bükkfaszén	4—5.5	"
Egy métermázsa gubacs	29—32	"
Liptó-Ujvárt. Egy köbméter lucz- vagy jegye- fenyő szálfá 14 méter hosszúságtól fölfelé	5—5.3	"
Ugyanílynemű anyag köbmétere 14 méter hosszuságon alul	3.1—3.4	"
Egy köbméter vörös- vagy erdeifenyő szálfá 14 méter hosszúságtól fölfelé	5.9—6.2	"
Ugyanílynemű anyag köbmétere 14 méter hosz- szuságon alul	3.5—3.8	"
Egy méter bükkhasábfa	1.6	"
Egy méter fenyőhasábfa	1.3	"
Ezer darab 50 cm. hosszú fenyőzsindely	8.4	"
Egy db 4 m. h., 2.5 cm. v. és 29 cm. sz. lucz- vagy jegenyefenyő deszka	32	kr.
Zólyomban. Egy méter bükkhasábfa	1.98	frt.
Egy méter tölgyhasábfa	1.72	"
Soóvárt (Eperjes mellett). Egy köbméter tölgy- épületfa, a szerint a mint vékonyabb vagy vastagabb 7—9.5		"
Egy köbméter jegenye- vagy luczfenyő, a sze- rint a mint vékonyabb vagy vastagabb	5.5—7	"
Ezer darab 50 cm. hosszú fenyőzsindely	8	"
Egy méter bükkhasábfa	2.6	"
Egy méter tölgyhasábfa	2.34	"
Kassán. Egy köbm. fenyő épület- és szerszámfa 5 frt 75 kr. Egy köbméter tölgyfa	9	" 97 "
Egy méter bükkhasábfa	3	" 12 "
Egy méter tölgyhasábfa	2	" 50 "

Ungvárt. Egy köbméter fűrészelt tölgyépületfa 6 méteren alul	18—23	frt.
Ugyanílynemű anyag köbmétere 6 m. felül	20—25. ₆	"
Egy köbméter gömbölyű tölgyépületfa vastagság szerint	6. ₃ —11. ₁	"
Egy köbméter fűrészelt fenyőépületfának 12 m. hosszúságig	15—16. ₆	"
Ugyanílynemű épületfának 18 méter hosszúságig	16. ₆ —18. ₃	"
Ugyanaz 24 m. hosszúságig	18. ₃ —20	"
Fűrészelt fenyő szelvényárúnak köbmétere	8. ₅ —14. ₀₅	"
Egy méter bükkhasábfa	2. ₃₅	"
Egy métermázsa faszén mennyiség szerint	1. ₄ —1. ₅	"
Egy métermázsa hamuzsir	26. ₀₅	"
N.-Károlyban a vasuti indóháznál 1 méter bükkhasábfa	3	frt 25 kr.
Egy méter tölgyhasábfa	2	" 75 "
Egy db 6 m. hosszú első minőségű deszka	80	"
Ugyanaz másod osztályu	50	"
Fenyőépületfa fűrészelt 1 köbméter	9	frt 50—21 frtig.
Az erdőn 1 méter tölgyhasábfa	2	frt 57 kr.
Tölgyépületfa faragatlan 1 km.	5—6	frt.
Nyárépületfa faragatlan 1 km.	3	frt 30—4 "
Szegeden. Egy méter bükk, kőris vagy gertyán hasábfa	4. ₁₅	frt
Egy méter cserhasábfa	4	"
Egy köbm. fenyő fűrészáru	12—15	"
Egy köbm. gömbölyű fenyőfa	6. ₃₅ —7. ₉₅	"
Karán-Sebesen. Egy méter bükk vagy tölgyhasábfa	3. ₁₂	"
Egy köbméter gömbölyű tölgyfa	9. ₃	"
Egy köbm. négyzetre fűrészelt tölgyfa	20—21	"

Egy köbm. gömbölyü fenyőfa	12.4	frt.
Egy köbm. négyzetre fűrészelt fenyőfa	20—21	"
Szász-Sebes. Egy méter bükkhasábfa	2.11	"
Egy köbm. gömbölyü fenyőépületfa	5.7—6.9	"
Egy köbm. fenyő fűrészáru	6.6—12	"
Gyula-Fehérvár. Egy méter bükkhasábfa	2.64	"
Tordán. Egy méter bükkhasábfa	2.70	"

A faüzlet külföldi állását, Németalföld és Franciaország kivételével, általában nyomottnak jelzik. Németországból vett egyik tudósításunk alapján nem mulaszthatjuk el még idejegyezni azt, hogy ott a magyar kincstártól vásárolt máramarosi anyagok feltűnő szép és jónak ismert minőségüknél fogva igen kedveltek, s nem kis mennyiségben versenyző társaikkal könnyen kiállják a mértéket.

Végül a t. kereskedelmi ministerium figyelmébe kívánjuk ajánlani azon tényt, hogy hazai fapiaczainkon általában a régi mértéket kezdték ismét használni, a mi törvényellenessége mellett üzleti tekintetben is kifogásolható, valamint helytelen az is, hogy a tűzifánál mértékegységül a törvényesen előirt egy méter helyett több helyen négy métert vettek össze, méteröl nevezete alatt, a régi ölnek megfelelő egységet akrován állítani. A métermázsának van ugyan értelme, mert ez tizedes mérték, de a méter-ölnek semmi, mert sem nem alkalmas egység, sem nem illik a tizedes rendszerbe. A métermérték alkalmazását illető kérdésre ez uttal, hely szüke miatt, bővebben nem terjedhetvén ki, jövő füzetünkben arra vissza fogunk térni.

Bedő Albert.

Elnöki felhívás az Orsz. Erdészeti-Egyesület tagjaihoz.

Az erdészeti kísérletügy hazánkban, tekintettel az ország jelenlegi pénzügyi viszonyaira, magánvállalkozás útján lévén

megindítandó, tisztelettel kérem az Országos Erdészeti-Egyesület azon tagjait, kik az erdőgazdaság ezen gyakorlati kérdéseinek tisztázását és alapos felderítését célzó szakbeli munkálatokban résztvenni kívánnak, sziveskedjenek ebbeli szándékukat az Országos Erdészeti-Egyesület titkári hivatalának (Budapest V., hold-utcza 9. sz.) tudomására hozni s egyszersmind kijelenteni azt is, hogy a kísérleti megfigyelések és munkálatok melyikére nyújt működési terük alkalmat, s hogy azok mindenikét vagy esetleg melyiket képesek részükről átvállalni és teljesíteni, megjegyezvén itt még azt, hogy a kísérleti teendők egyöntetű fogantatásának végett az e részben szükséges további részletes tájékozásokot az egyesület közlönye fogja adni, melyben aztán a kísérleti figyelések és munkálatok eredményei is havonként közöltetni fognak. — Budapesten, 1877. januárhó 5.

Az államerdők 1877. évi költségvetése, melyet lapunk múlt évi XI-ik füzetében részletesen közöltünk, a törvényhozás által változatlanul elfogadtatott és a f. évi pénzügyi törvényben szentesítést nyert. Az ez évi összes rendes bevétel 6,653.467 frttal és az összes rendes kiadás 4,034.203 forinttal lett előirányozva, mihez képest a várt tiszta jövedelem 2,619,264 frt. Az államerdőknél beruházásokra és szabályozásokra igényelt ez évi rendkívüli kiadások összege 188.616 frt.

Különfélék.

Változások az erdészeti szolgálat körében. Nachtnébel Ferencz lippai m. k. erdőmester 40 évet meghaladó szolgálat után nyugdíjba ment s helyébe erdőmesterré Garlathy Kálmán m. k. főerdész neveztetett ki. Soltész Nándor m. k. erdőszámvivő az ó-budai m. k. jószágigazgató-

ság kerületébe erdészsze, Weisz Ferencz pénzügyministeri fogalmazó erdőgyakornok a besztercebányai m. k. jószágigazgatóság kerületébe raktártisztte, Laitner Elek m. k. erdész a pécskai m. k. jószágigazgatósághoz erdőrendezővé, és Stassevics József erdőgyakornok a temásvári jószágigazgatósághoz erdészsze nevezettek ki.

Tűzkár. A kincstár szászsebesi 5 keretes gőzfűrésze mult deczember-hó 16-án leégett. A tűz az által keletkezett, hogy az asztalos műhelyben egy petroleum lámpa szét pattant. A kár, mely az első magyar általános biztosító intézet részéről lesz megtérítendő, 30.000 frtra becsültetett. A kincstár az épület által aránylag kevés kárt szenved, de nagyobb vesztesége van abban, hogy e fűrészt, mely határozott megrendelésre dolgozott, s készített gyártmányai azonnal eladtattak, most hosszabb ideig fog szünetelni, holott tetemes anyagkészlete is vár felvágásra.

A „Gazdasági Lapok“ az országos magyar gazdasági egyesület tulajdonába mentek át, s a tagok a 10 frt évdíj mellett külön 3 frt kedvezményes előfizetésért rendelhetik meg. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Dicsérő elismerés. A pénzügyministerium Stanislaw Simon, m. k. erdésznek, alattas erdőőri személyzetének műszaki oktatása és szolgálati kiképzése körül tanusított buzgalmaért, dicsérő elismerését nyilvánította.

Az Orsz. Erd.-Egyesület pénztáránál teljesített fizetések.

(1876. deczember 1-től egész 1877. évi január 10-ig.)

42. sz. Ehrenhelms Ágost, m. k. hely. erdész 37 ft;
Zuskin Ferencz, urad. erdőfelügyelő 8 ft; Deés város

10 ft; Schönviezner Gyula, m. k. erdész 8 ft; Telles-
 niczky Nándor, m. k. erdész 10 ft; Szócs Károly, m. k.
 erdész 5 ft; Mányay Imre, m. k. közal. erdész 8 ft; Gróf
 Khuen Henrik, földbirtokos 10 ft; Gr. Pállfy Mór, föld-
 birtokos 10 ft; Rutska Tivadar, m. k. erd. titkár 15 ft;
 Schemmel Samu, m. k. erdőrendező 8 ft; Zimmermann
 Ede, m. k. pénztárnok 8 ft; Reschner Frigyes, m. k. erdő-
 mester 8 ft; Arcz Károly, m. k. pénzt. ellenőr 8 ft; Pfalecz
 Károly, m. k. erdész 8 ft; Misselbacher Nándor, m. k.
 erdész 8 ft; Capesius Rezső, m. k. erdész 8 ft; Spék
 Gusztáv, m. k. erdész 8 ft; Leonhard Károly, m. k. er-
 dőgyakornok 8 ft; Wágner Ágoston, érseki erdőmester 20
 ft; Breznóbánya város 25 ft; Major Pál, m. k. nyug.
 ministeri tanácsos 20 ft; máramaros-szigeti m. k. adó-
 hivatal 7 ft 50 kr; Oszvald Károly, erdőgyakornok 8 ft;
 Czirbesz Kálmán, m. k. közalap. erdőrendező 8 ft; Nickl
 Zsigmond, m. k. erdőakadémiai tanár 8 ft; Füstös Kálmán,
 m. k. erdész 20 ft; Cseh Lajos, m. k. bányatanácsos 10
 frt; Rappensberger Márton, m. k. főerdész 11 ft; Si-
 peky Ágost, közbirtokos 8 ft; Nm. m. k. pénzügymin-
 isterium 36 ft 80 kr. Frankner Antal, földbirtokos 10
 ft; Akadémiai általános társaság Selmeczen 8 ft;
 báró Prandau Gusztáv, 200 ft; Nagy György, földbirtokos
 25 ft; M. k. Orsz. statisztikai hivatal 8 ft; Kitz-
 berger József, m. kataszt. erdőbecslő felügyelő 8 ft; Bauer
 Károly, m. k. kataszt. erdőbecslő felügyelő 8 ft; Colinászy
 Floris, m. k. raktártiszt 8 ft; Aschenbrier Ágost. m. k.
 erdész 10 ft; Jankó Mihály, uradalmi kormányzó 5 ft;
 Seyffried Károly, m. k. erd. fogalmazó 5 ft; Erdélyi
 gazd. egyesület 8 ft; Schuller Dániel, fakereskedő 8 ft;
 Mernyei uradalom 8 ft; Hub Rezső, urad. főerdész 8
 frt; Gróf Berchthold Richárd, földbirtokos 10 ft; Griesz-

bach Ede, erdőgondnok 8 frt; Hevesmegyei gazdasági Egylet 5 ft; M. k. erdőhivatal Lippán 9 ft 10 kr; M. k. korona urad. számtartóság Ó-Budán 6 ft 28 kr; Jnkey László, 8 ft; Selmeczi m. k. bánya főpénztár 3 ft 15 kr; Piller Kálmán, földbirtokos 8 ft; Kende Kanut, országgyűlési képviselő 30 ft; Pozsony sz. k. város 5 ft 25 kr; Szaybély Norbert, m. k. erdész 3 ft; Dobsina város 5 ft; Simontornyai erdőhivatal 8 frt; Puza Jenő, főerdész 8 frt; Pécskai m. k. számtartóság 8 ft; Diósgyőri m. k. vasgyári pénztár 11 ft 5 kr. Unghvári m. k. uradalmi pénztár 18 ft 55 kr; Maderspach Victor, földbirtokos 8 frt; Nagy Gyula m. kir. erd. számvivő 8 forint; Ruttner Antal, m. k. főerdőmester 3 ft; Seide Gyula, m. k. kataszt. erdőbecslő 8 ft; Pokupesics Gyula, fakereskedő 23 ft 75 kr; b. Majthény László, főispán 30 frt, Nm. m. k. vallás- és közokt.-ügyi ministerium 10 ft; Reich Adolf, fakereskedő 25 ft; Diner Mór, fakereskedő 5 ft; Herczog Károly, erdőfelügyelő 8 ft; Győrvidéki Gazd. Egylet 8 ft; Fekete Lajos, m. k. erd. akad. tanár 11 ft 87 kr; Batyka János, m. k. erdész 8 ft; Belházy Emil, m. k. erdőrendező 18 ft; Pausinger József, m. k. közp. erdőrendező 19 ft 66 kr; Illés Nándor, urad. erdőmester 46 ft; Hoffmann Sándor m. k. cultusministeri titkár 1 ft 56 kr; Wágner Károly, m. k. főerdőtanácsos 5 ft; Kallina Károly, m. k. erdőmester 8 ft 75 kr; Adriány Arnold m. k. kataszt. erdőbecslő felügyelő 1 ft; Ujlaky István, közbirt. főerdész 4 ft 50 kr; Stokosza Géza, m. k. erd. akad. tanársegéd 5 frt 87 kr; Mikó Béla, m. k. vegyelemző 7 ft 50 kr; Krivácsy Elek, m. k. főerdész 2 ft 33 kr; Garlathy Kálmán, m. k. erdőmester 1 ft; Györke István, m. k. erdőgyakornok 1 ft 2 kr; Kolben-

heyer Pál, erdőgyakornok 6 ft; Sóltz Gyula, m. k. erdő-
 tanácsos 7 ft 50 kr; Hergler János m. k. főerdőmester 1
 ft 17 kr; Nagybányai m. k. főerdőhivatal 17 ft 75
 kr; Demian Elek, urad. erdész 8 ft; Gróf Zamoyszky
 József, földbirtokos 8 ft; Simon Vincze, prépost 6 ft;
 Schusztler Constantin, kananok 8 ft; Selmezbánya
 város 5 ft; báró Vécsey József, földbirtokos 20 ft; Ná-
 dassy Kálmán, földbirtokos 8 ft; Vasvár-szombathelyi
 székes káptalan 8 ft; gróf Fesztetics Tasziló, keszt-
 helyi jószágkormányzósága 8 ft; Fuggerth Károly, főerdész
 8 ft; Márky János tiszttartó 8 ft; Kecskemét város 1
 ft 35 kr; Ernhofer Ignác, erdész 10 ft; Horgosi Ká-
 rács Imre földbirtokos 10 ft; gróf Eszterházy Pál szám-
 vivői hivatala 8 ft; gróf Eszterházy Pál főerdészi hivatala
 Ugodon 8 ft; gróf Eszterházy Pál főerdészi hivatala De-
 vecseren 8 ft; gróf Eszterházy Pál számadó erdészi hi-
 vatala 8 ft; Rezsutsek Antal, apát 3 ft; Kozinszky
 József, urad. főerdész 8 ft; Érdi ószeghi vinczel-
 lérképezde 8 ft; Selmezi kaszinó 5 forint; Fliegel Nándor,
 m. k. erdész 8 ft; Dusbaba Antal, urad. erdész 8 ft; sz. k.
 Szent-György város 25 ft; herceg Odescálchy Arthur 8 ft;
 Kecskemét vidéki gazdasági egyesület 8 ft; Mikó Béla,
 m. k. vegyelemző 50 kr; pápai urad. főpénztár 4 ft 75 kr;
 Frits Béla, m. k. erdész 10 ft; Szabadka város 3 ft; Felső-
 bányaváros 2 ft 50 kr; Nitnausz Gyula, m. k. köz-
 alapítv. erdész 8 ft; Haske Emil, városi erdőmester 8 ft;
 Csikmegye havasi javai igazgatósága 8 ft; Borsos István,
 erdőmester 8 ft; gróf Desewffy Aurél 5 ft; m. k. kerül.
 közalapítv. erdészeti hivatal Padragon 16 ft; Rochlitz Pál,
 m. k. erdőgyakornok 5 ft; Horváth Lajos, m. k. főerdész 5 ft;
 Galló József, m. k.

erdész 8 frt; Marsovszky Mór, földbirtokos 8 frt; Rakosán Károly 8 frt; Balás Emil, m. k. erdész 8 frt; m. k. magyar-óvári gazdasági akadémia 8 frt; m. k. erdőhivatal Fehértemplom 32 frt; m. k. erdőhivatal Karánsebes 8 frt; Stern J., fakereskedő 26 frt; Rozinszky Béla, m. k. kataszt. erdőbecslő 8 frt; Kovács György, urad. erdész 4 frt; Balás Pál, m. k. h. erdőmester 4 frt 75 kr; m. k. főerdőhivatal Nagy-Bányán 5 frt 90 kr; t. Szabó Sándor, m. k. kataszteri erdőbecslő 8 frt; Schönauer Antal 5 frt; Seide József, m. k. erdész 5 frt; Rozenthal Jakab 108 frt; Forberger János, m. k. erdőrendező 8 frt; Takács Ferencz, alap. erdőmester 5 frt; Rochel Károly, m. k. erdőgyakornok 8 frt; kassai m. k. gazd. tanintézet 8 frt; m. k. közalapítványi erdőgondnokság Sajó-Ládon 8 frt; Andrássy Manóné grófné 135 frt; Liptay Ferencz, m. k. honvédezredes 8 frt.

Szerkesztői üzenetek.

M. A. urnak Beszterezebányán. Beccses tudósítására legközelebb felelünk. **Csikmegye havasi javai igazgatósága.** A kívánt tájékozást tartalmazó levelünket szintén közelebről fogjuk elküldeni.

Kiadói kérés.

Az „Erdészeti Lapok” múlt évi V., VI., VIII. és IX. füzetei teljesen elfogyván, alulírt kiadó hivatal kész ezen füzeteket példányonként egy forinttal visszaváltani. Kérjük ennél fogva azon t. előfizetőket, kik a megjelölt példányokat nélkülözhetik, sziveskedjenek azokat 2 kros postabélyeggel ellátott czimszalag alatt a szerkesztőségnek lehető mielőbb beküldeni, mire a füzet ára postautalvány által azonnal kifizettetik.

Az Erdészeti Lapok kiadóhivatala.

Az „Erdészeti Lapok“ mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabályzat. Az első negyven (40) sorért soronként negyven (40) krajczár, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig, soronként harmincz (30) krajczár, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyenként husz (20) krajczár számíttatik.

Táblázatok nyomdai szabály szerint kétszeres árral számíttatnak.

Pályázatok.

5146. sz. Az alulirt m. kir. jószágigazgatóság kerületében egy 360 frtnyi segélydíj élvezetével egybekötött erdőgyakornoki állomás betöltendő.

Pályázni kívánók felszólíttatnak, miszerint okmányokkal felszerelt kérvényeiket, melyekben a jó sikerrel végzett szaktudományok, eddigi alkalmaztatás, valamint a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birása kimutatandó, 1877. évi január 20-ig ezen igazgatósághoz nyújtsák be, megjegyeztetvén, hogy oly folyamodók, kik a selmeczi erd. akademián nem colloquáltak, kérvényei figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, Óbudán, 1876. december 8-án.

A m. kir. jószágigazgatóság.

66924. szám. A m. kir. pénzügyministerium erdészeti osztályánál üresedésbe jött s betöltendő fogalmazó erdőgyakornoki állomásra, melylyel a XI. rangosztály hatszáz (600) frt évi fizetés s kétszáz (200) forint lakpénz van összekötve.

Kellékek: a selmeczi m. kir. erdőakademia rendes tanfolyamának teljes bevégezése, a felsőbb erdészeti államvizsgának jó sikerrel történt letétele, gyakorlati jártasság az erdőkezelés minden ágában és a fogalmazásban; a magyar és németnyelvnek birása szóban és írásban.

Pályázi kívánók felhivatnak, hogy a fenebbi kellékeket bizonyító okmányokkal ellátott folyamodványaikat előljáró hivatalaik útján 1877. évi január 31-éig a m. kir. pénzügyministeriumhoz felterjeszszék.

Budapest, 1876. december hó 28-án.